

C. No. 5.

TABELLER OVER DE SPEDALSKE I NORGE

I AARET 1862

SAMT

AARSBERETNING FOR SAMME AAR

TIL

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

FRA

OVERLÆGEN FOR DEN SPEDALSKE SYGDOM.

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI

—
1863.

I n d h o l d.

(Table des matières).

	Pag.		Pag.
<p>1. Tabeller over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter, Stiftelserne undtagne. (Tableaux de l'augmentation et de la diminution du nombre des spédalsques dans les différentes préfectures pendant l'année 1862)</p> <p style="padding-left: 20px;">a. i Akershus, Hedemarkens og Christians Amter</p> <p style="padding-left: 20px;">b. i Finmarkens Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">c. i Nordlands Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">d. i Nordre Thronhjems Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">e. i Søndre Thronhjems Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">f. i Romsdals Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">g. i Nordre Bergenhus Amt.</p> <p style="padding-left: 20px;">h. i Søndre Bergenhus Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">i. i Stavanger Amt</p> <p style="padding-left: 20px;">k. i Bergens By, Lister og Mandals samt Nedenes og Raabygdelagets Amter</p>	<p>1--10.</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p> <p>6.</p> <p>7.</p> <p>8.</p> <p>9.</p> <p>10.</p>	<p>(Tableau récapitulatif de l'augmentation et de la diminution du nombre des spédalsques dans les différentes préfectures pendant l'année 1862)</p> <p>4. Tabel over de ved de 7 sidste Tællinger kjendte Antal Spedalske. (Tableau du nombre des spédalsques connus lors des 7 derniers recensements)</p> <p>5. Beretning for 1862 fra Overlægen for den spedalske Sygdom, T. J. Løberg. (Rapport pour l'année 1862 par le médecin en chef de la spédalskhed, T. J. Løberg)</p> <p>6. Indberetninger for 1862 fra Lægerne ved Pleiestifterne for Spedalske. (Rapports pour l'année 1862 par les médecins des hospices).</p> <p style="padding-left: 20px;">a. fra Læge ved Pleiestiftelsen No. 1 J. A. Holmboe</p> <p style="padding-left: 20px;">b. fra Forstander og Læge ved Reknes Pleiestiftelse F. C. Sand</p> <p style="padding-left: 20px;">c. fra Læge ved Reitgjerdets Pleiestiftelse P. A. Ekroll</p> <p>7. Indberetning for 1862 fra Forstanderen ved Reitgjerdets Pleiestiftelse, E. Hauge</p>	<p>11.</p> <p>11.</p> <p>12.</p> <p>20.</p> <p>22.</p> <p>29.</p> <p>25.</p>

Le nombre des spédalsques connus en Norvège à la fin de l'année 1862 était de 2119, dont 696 se trouvaient dans les hospices (voyez page 11, tableau XIII, et page 10, tableau XI).

Tabel I. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Akershus, Hedemarkens og Christians Amter.

Lægedistrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.								
					Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.			Helbredede.			Døde.			Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.						Feilagtigt Opførte.			Sum af Afgaaede.		
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
	Næs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Eidsvold	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ullensaker	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
	Øvre Romerike	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2			
	1. Akershus Amt	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2			
	Elverum	1	2	3	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	7		
	Hof	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1			
	Søndre Østerdalen	1	2	3	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	5	8		
	Søndre Odalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Nordre Odalen	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1			
	Soløer og Odalen	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1		
	2. Hedemarkens Amt	1	2	3	2	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	6	9		
	Hadeland og Land	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1		
	Gran	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1		
	Gausdal	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
	Øier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Faaberg	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
	Lesje	2	5	7	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	8			
	Lesje	2	5	7	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	8			
	Vang	2	1	3	-	-	-	1	1 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4			
	Vestre Slidre	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-		
	Nordre Valdres	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	4		
	3. Christians Amt	7	8	15	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	8	13		

¹⁾ Fra Vestre Slidre. ²⁾ Til Vang.

Tabel III.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Nordlands Amt.

Lagedistrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.						
					Oversæede ved tidligere Tællinger.			Indflytede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflytede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Afgaaede.			
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
Vesteraalen	Dvergberg	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
	Øxnes	6	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	6			
	Bø	5	1	6	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	7						
	Sortland	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2						
	Hadsel	5	3	8	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	3	6	2	8						
Vesteraalen		17	7	24	3	1	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	1	2	3	6	21	4	25			
Øst-Lofoten	Vaagen	6	3	9	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	6	3	9					
	Valberg Sogn	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	1					
Øst-Lofoten		6	3	9	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	7	3	10					
Vest-Lofoten	Buksnes	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	3	-	3					
	Borge Hvdsgn	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1					
	Flakstad	4	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	3	2	5						
	Verø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Vest-Lofoten		8	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	1	-	-	3	7	2	9					
Lødingen	Ofoten	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	1						
	Lødingen	4	9	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	2	3	5	4	3	9	12						
Lødingen		6	11	17	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	2	3	5	7	4	9	13						
Stegen	Hammerø	5	7	12	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	5	4	4	8						
	Stegen	5	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	4	4	8						
	Rørstad Sogn	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2						
Stegen		11	13	24	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	7	9	9	18						
Bødø	Kjerringø Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Bødø	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	2	5						
	Gildeskaal	7	5	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	8	5	13						
	Bejeren	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	3						
Bødø		10	8	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	2	13	8	21									
Skjerstad	Skjerstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Saltdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Lurø	Rødø	6	6	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	-	12						
	Lurø	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4						
Lurø		9	7	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	7	-	16						
Ranen	Mo	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-						
	Hemnes	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	1	-	1						
	Nesne	1	5	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	6	6	-	1	1						
Ranen		3	6	9	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	9	9	1	1	2						
Alstahaug	Alstahaug	8	9	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8						
	Vefsen	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	2	-	-	-					
	Hatfjeldalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Alstahaug		8	11	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8	9	17						
Brønø	Vegen	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5						
	Brønø	8	4	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	3	4	5	7	2	9						
	Bindalen	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	4	2	6						
Brønø		15	9	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	1	3	4	6	13	7	20						
Nordlands Amt		93	78	171	9	2	11	-	-	-	1	-	1	-	-	-	7	5	12	24	-	-	-	7	4	11	-	1	1	11	20	31	44	32	59	151					

1) Til Hammerfest.

C. No. 5.

Tabel IV.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Nordre Thronhjems Amt.

Lægedistrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1862.															
					Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.					Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Afgaaede.						
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.												
	Kolvereid	3	8	11	1	-	1	-	1 ¹	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	2	-	-	-	2	3	8	11
	Nærø	5	3	8	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	3	-	-	-	4	3	5	8
Ytre Namdal		8	11	19	2	2	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	1	5	-	-	-	6	6	13	19
	Fosnes	11	9	20	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	1 ²	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	13	6	19
	Overhalvden	3	3	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	8
	Grong	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
Indre Namdal		15	12	27	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	1	1	-	-	-	4	19	9	28			
	Snaasen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Beitstaden	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	6	-			
	Stod.	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5	-			
Nordre Indherred		4	7	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	7	11	-			
	Sparbu	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-			
	Inderøen	6	8	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	5	8	13			
	Verdalen	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-			
	Ytterøen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-			
Midtre Indherred		10	9	19	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	4	8	9	17						
	Levanger	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-			
	Skogn	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	1	1	2						
	Frusten	1	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	-			
	Lexviken	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-			
Søndre Indherred		7	4	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	6	4	10						
	Nedre Stjørdal	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-			
	Øvre Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Stjørdalen		1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-			
Nordre Thronhjems Amt		45	44	89	8	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	10	-	-	-	5	-	5	-	-	-	15	44	43	87

¹⁾ Fra Fosnes. ²⁾ Til Kolvereid.

Tabel V.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Søndre Thronhjems Amt.

Lægedistrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.						
					Overseedet ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Afgaaede.			
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.									
	Bjørnør	9	6	15	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	3	9	6	15
	Aafjord	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2	3	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	4	2	1	3
Nordre Fosen		12	7	19	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	3	6	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	4	-	4	-	-	-	7	11	7	18
	Bjugn	6	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	7
	Ørlandet	6	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	4	2	6			
	Stadsbygden	10	7	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	10	6	16			
Midtre Fosen		22	10	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	3	20	9	29			
	Hitteren	8	5	13	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	5	5	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	-	2	10	6	16			
	Hevne	4	6	10	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	6	9	-	-	-	-	-	1	1	-	3	3	6	-	-	-	7	4	8	12			
Søndre Fosen		12	11	23	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	14	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	3	8	9	14	14	28			
	Strinden	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4			
	Byneset	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	2	-	2			
	Leinstrandens Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Klæbo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Strinden		2	1	3	1	-	1	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	3	3	6			
	Melhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Støren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Holtaalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Guldalen		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Børsen	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	2	1	3			
	Ørkedal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
	Meldal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Ørkedalen		2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	3	1	4			
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-			
Opdal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-			
	Selbo	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-			
Selbo		-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-			
Thronhjems Stadsphysicat		3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	3	-	3			
Søndre Thronhjems Amt		53	31	84	8	3	11	-	-	-	1	1	2	1	-	1	7	8	15	29	-	-	-	-	-	4	-	4	-	-	-	10	8	18	2	1	3	25	54	34	88

19

C. No. 5.

Tabel VI.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Romsdals Amt.

Lægedistrikt	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.			
					Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Afgaaede.
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				
	Aure	-	4	4	12	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	14	-	-	-	1	2	3	-	-	-	5	1	6	-	-	-	9	7	2	9
	Halse Sogn uden Torjulvaag og Bøfjord	-	4	4	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	9	
	Edø	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4		
	Nordre Nordmøre	2	10	12	17	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	19	-	-	-	1	2	3	-	-	-	5	1	6	-	-	-	9	14	8	22
	Kvernes	8	3	11	1	1	2	-	-	-	3	-	3	-	-	1	1	2	7	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	11	4	15	
	Fredø Sogn	6	3	9	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	3	-	-	4	4	3	7	
	Øre Sogn	1	3	4	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	2	-	2	5	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	2	8		
	Søndre Nordmøre	15	9	24	2	1	3	-	-	-	6	-	6	-	-	4	1	5	14	-	-	-	3	2	5	-	-	3	-	3	-	-	8	21	9	30		
	Rindal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Surendal	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1		
	Stangvik Sogn med Torjulvaag og Bøfjord	7	3	10	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4	12			
	Thingvold Sogn	9	4	13	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	-	-	5	9	5	14		
	Sundal	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1			
	Øxendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Indre Nordmøre	16	9	25	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	-	-	5	17	11	28		
	Nesset	-	4	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	4			
	Gryten	-	3	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	3	3			
	Veø	4	3	7	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	11				
	Indre Romsdal	4	10	14	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	6	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2	6	12	18			
	Bod	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2				
	Akerø	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4				
	Frenen	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4					
	Bolsø	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	3	3	6			
	Molde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	Vestnes	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6					
	Ytre Romsdal	11	10	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	12	10	22			
	Stranden	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-				
	Norddalen	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2					
	Ørskog	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2					
	Sunelven	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-					
	Østre Søndmøre	2	1	3	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	2	3	1	4				
	Haram	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1					
	Aalesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	Borgund	8	2	10	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	2	-	3	7	2	9				
	Skoue og Vatne	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4						
	Nordre Søndmøre	11	5	16	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	1	2	-	4	9	5	14			
	Ulfsten	3	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	6	8						
	Herø	7	6	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	2	3	6	4	10				
	Vanelven	1	2	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	1	3					
	Vestre Søndmøre	11	13	24	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	5	10	11	21				
	Hjørendfjord	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1					
	Volden	8	3	11	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	7	4	11				
	Indre Søndmøre	9	3	12	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	8	4	12				
	Romsdals Amt	81	70	151	26	9	35	-	- </																													

Tabel VII.

Øversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Nordre Bergenhus Amt.

Læge- distrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.											Afgang.											Antal ved Udgangen af 1862.													
					Overseede ved tidli- gere Tæl- linger.			Indflyt- tede.			Hjem- komne fra Stiftel- ser.			Tilbage- fald af Helbre- dede.		Ny Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.			Helbre- dede.			Døde.					Udflyt- tede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Af- gaa- ede.	
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
	Eid undt. Horningdal	6	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	4	9	
	Daviken	5	4	9	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	5	10	
	Selø	11	5	16	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	7	14	
	Bremanger af Kin	6	6	12	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	5	11	
	Ytre Nordfjord	28	19	47	-	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	23	21	44	
	Gloppen	8	3	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	2	12	
	Indviken	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	6	
	Stryn	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	
	Horningdal af Eid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Indre Nordfjord	15	7	22	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16	6	22	
	Kin undt. Bremanger	25	23	48	4	-	4	1 ²	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	26	19	45
	Askevold	7	6	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	7	13	
	Hyllestad undt. Bø	3	3	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	3	7
	Ytre Holmedal	12	8	20	2	4	6	1 ³	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	15	11	26
	Ytre Søndfjord	47	40	87	8	4	12	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	51	40	91	
	Jølster	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	
	Førde og Holsen	14	9	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	13	9	22	
	Nøstdal	19	27	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	20	25	45	
	Vefring	7	6	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	6	11	
	Indre Holmedal	15	11	26	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	18	12	30	
	Indre Søndfjord	59	53	112	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	60	53	113	
	Bø af Hyllestad	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	3	
	Ladvik	5	5	10	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	5	10	
	Evindvik	9	7	16	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	8	17	
	Ytre Sogn	16	13	29	1	2	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	16	14	30	
	Vik	3	9	12	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	9	14	
	Balestrand	5	5	10	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	5	11	
	Lekanger	5	10	15	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	10	15	
	Midtre Sogn	13	24	37	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	16	24	40	
	Sogndal	9	7	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	7	4	11	
	Hafslo	5	3	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	6	
	Lyster	6	7	13	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	7	14	
	Justedal	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
	Indre Sogn	21	17	38	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	18	14	32	
	Lærdal	10	4	14	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	7	16	
	Aurland	4	4	8	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	5	9	
	Lærdal	14	8	22	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	13	12	25	
	Nordre Bergenhus Amt	213	181	394	21	15	36	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	213	184	397	

1) Til Tugthuset i Bergen. 2) Fra Vefring. 3) Fra Indre Holmedal. 4) Til Kin. 5) 1 til Ytre Holmedal, 1 til Hammer i Indre Nordhordland. 6) Begge til Amerika.

Tabel VIII.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Søndre Bergenhus Amt.

Læge- distrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.							
					Overseedet ved tidli- gere Tæl- linger.			Indflyt- tede.			Hjem- komne fra Stiftel- ser.			Tilbage- fald af Helbredede.			Ny Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.	Helbredede.			Døde.			Udflyt- tede.			Indlagte i Stiftel- ser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Af- gaa- ede.				
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.										
Voss	Voss	10	5	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	6	15			
	Voss	10	5	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	6	15			
Ytre Nordhordland	Lindaas	16	20	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	16	19	35			
	Manger	4	7	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	7	12	12			
	Ytre Nordhordland	20	27	47	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	21	26	47			
Indre Nordhordland	Hosanger	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	
	Haus	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	8	8			
	Hammer	5	3	8	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	9	9			
	Indre Nordhordland	10	9	19	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	9	20	20			
Nordre Midthordland	Fane	3	5	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	9	9
	Fjæld	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3	7			
	Aarstad	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2			
	Dom- & Korskir- kens Landsogne	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
	Nordre Midthordland	8	10	18	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	10	19			
Søndre Midthordland	Oos	6	4	10	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	12	12			
	Fuse	5	12	17	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	13	20	20			
	Sund	1	5	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	7	7						
	Søndre Midthordland	12	21	33	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	24	39	39			
Indre Hardanger	Røldal	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
	Kinservik	10	6	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	6	16			
	Ulvik	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3	7			
Indre Hardanger	13	9	22	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	10	24				
Ytre Hardanger	Vikør	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
	Strandebarm	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	5			
	Kvinherred	7	5	12	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	13	13			
Ytre Hardanger	11	9	20	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	9	19				
Indre Søndhordland	Skonevik	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	10	10			
	Etne	3	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	7			
	Fjælberg	2	5	7	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	5			
	Vikebygd af Sveen	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Indre Søndhordland	10	14	24	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	13	26				
Ytre Søndhordland	Tysnes	4	7	11	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	8	12			
	Stordøen	5	8	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	8	12			
	Fitje	11	3	14	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	4	17			
	Finnaas	17	11	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	19	12	31			
	Sveens Hvdsoegn	7	8	15	-	-	-	-	-	1 ³	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	9	15			
Ytre Søndhordland	44	37	81	-	1	1	-	-	1	1	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	46	41	87				
Søndre Bergenhus Amt	138	141	279	7	5	12	1	1	2	3	-	3	-	-	-	9	9	18	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	148	148	296				

¹) Fra Indre Holmedal i 1861. ²) Spontant helbredet. ³) Fra Skjold.

Tabel IX.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Stavanger Amt.

Lægedistrikt.	Præstegjeld.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1862.								
					Overseedede tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Afgaaede.					
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					Tils.				
	Skudesnes . . .	7	9	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8	10	18	
	Torvestad . . .	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	8	
	Tysvær . . .	7	6	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	7	4	11		
	Augvaldsnes . .	9	6	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	9	5	14				
	Skjold . . .	8	6	14	1	-	1	-	1 ¹	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	9	-	-	-	1	-	1	1 ²	1 ³	2	-	1	1	-	4	10	9	19			
	Vestre Ryfylke . . .	33	31	64	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	12	14	-	-	-	2	2	4	1	1	2	-	1	1	-	1	1	1	8	37	33	70
	Sand . . .	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4				
	Jelse . . .	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	4	2	6				
	Nærstrand . . .	4	4	8	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1 ⁴	1	-	-	-	-	-	-	-	1	8	3	11				
	Vikedal . . .	1	2	3	-	-	-	1 ⁵	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5				
	Nordre Ryfylke . . .	11	11	22	4	-	4	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	2	15	11	26			
	Hjelmeland . . .	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3				
	Rennesø . . .	6	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	10					
	Strand . . .	4	3	7	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	4	8				
	Finø . . .	1	2	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	4				
	Søndre Ryfylke . . .	12	11	23	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	13	12	25				
	Hetland . . .	8	5	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	9	4	13				
	Haaland . . .	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3					
	Stavanger By . .	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	1	4	2	1	3				
	Høiland . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1				
	Stavanger . . .	13	10	23	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	1	2	-	-	-	3	3	-	-	-	-	1	1	1	5	14	6	20				
	Lunde . . .	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	2	-	2				
	Soggendal . . .	2	2	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	2	2	4				
	Egersunds By og Landsogn . .	4	1	5	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	3	9				
	Helleland . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	Klep . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2				
	Jæderen og Dalerne . . .	8	3	11	3	3	6	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	-	4	11	-	-	-	1	1	2	-	-	-	3	-	3	-	-	-	5	12	5	17				
	Stavanger Amt . . .	77	66	143	11	4	15	-	-	-	1	1	2	-	-	-	11	6	17	34	-	-	-	4	6	10	-	1	1	3	2	5	2	1	3	19	91	67	158				

¹⁾ Fra Nærstrand. ²⁾ Til Vikedal. ³⁾ Til Sveen. ⁴⁾ Til Skjold. ⁵⁾ Fra Skjold.

Tabel X.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Bergens By, Stiftelserne undtagne, i Lister og Mandals Amt samt Nedenes og Raabygdelagets Amt.

	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1862.												
				Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Helbredede.			Døde.			Udflyttede.						Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Afgaaede.			
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				
Bergens Stadsphysicat	5	5	10	1	-	1	1	-	1 ¹⁾	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	6	4	10
Kvinesdals og Flekkefjords Præstegjelde, Flekkefjords Lægedistrikt	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	
Farsund, Lyngdals Distrikt	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Holts Sogn, Østre Nedenes Distrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	8	7	15	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	-	1	1	2	-	-	-	2	1	3	-	-	-	5	8	5	13			

¹⁾ Fra Eid i Nordfjord.

Tabel XI.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i samtlige Stiftelser.

Stiftelse.	Belæg ved Udgangen af 1861.			Indkomne i 1862.			Afgang i 1862									Belæg ved Udgangen af 1862.			Forholdet af Døde til samtlige i 1862 i Stiftelsen Optagne.
							ved Helbredelse.			ved Død.			ved Hjemsendelse.						
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	
Pleiestiftelsen No. 1	116	150	266	7	3	10	-	-	-	11	22	33	4	-	4	108	131	239	11,96 pCt.
St. Jørgens Hospital	34	57	91	8	4	12	-	-	-	11	10	21	3	-	3	28	51	79	20,39 —
Lungegaardshospitalet	42	42	84	8	4	12	1	2	3	4	-	4	6	1	7	39	43	82	4,17 —
Reknes Pleiestiftelse	51	51	102	16	9	25	-	-	-	13	7	20	7	1	8	47	52	99	15,75 —
Reitgjerdets Pleiestiftelse	107	59	166	61	36	97	-	-	-	22	9	31	22	13	35	124	73	197	11,79 —
Tilsammen	350	359	709	100	56	156	1	2	3	61	48	109	42	15	57	346	350	696	

Tabel XII.

Samlet Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Overøvrighedsdistrikterne, Stiftelserne undtagne.

Overøvrighedsdistrikt.	Antal ved Udgangen af 1861.			Tilgang.													Afgang.									Antal ved Udgangen af 1862.													
				Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Ny Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.						Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Afsaaede.	
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.								
Akershus Amt	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Hedemarkens Amt	1	2	3	2	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	6	9		
Christians Amt	7	8	15	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	8	13		
Finmarkens Amt	28	14	42	2	2	4	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	24	14	38		
Nordlands Amt	93	78	171	9	2	11	-	-	-	1	1	-	1	1	-	7	5	12	3	3	-	3	3	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	44	92	59	151		
Nordre Thronhjems Amt	45	44	89	8	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	44	43	87		
Søndre Thronhjems Amt	53	31	84	8	3	11	-	-	-	1	1	2	1	1	2	1	7	8	15	29	-	4	4	-	-	-	-	10	8	18	2	1	3	25	54	34	88		
Romsdals Amt	81	70	151	26	9	35	-	-	-	7	7	-	-	-	-	13	3	16	58	-	-	9	4	13	-	-	-	17	4	21	1	3	4	38	100	71	171		
Nordre Bergenhus Amt	213	181	394	21	15	36	-	-	-	2	1	3	-	-	-	18	17	35	74	-	-	16	13	29	3 ²	1 ³	4	22	13	35	-	3	3	71	213	184	397		
Søndre Bergenhus Amt	138	141	279	7	5	12	1 ⁴	1 ⁵	2	3	-	3	-	-	-	9	9	18	35	-	-	9	4	13	-	-	-	1	2	3	-	2	2	18	148	148	296		
Bergens By	5	5	10	1	-	1	1 ⁶	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	6	4	10		
Stavanger Amt	77	66	143	11	4	15	-	-	-	1	1	2	-	-	-	11	6	17	34	-	-	4	6	10	-	1 ⁷	1	3	2	5	2	1	3	19	91	67	158		
Lister og Mandals Amt	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	3		
Nedenes og Raabygd. Amt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Tilsammen	744	643	1387	96	48	144	-	-	-	15	5	20	2	-	2	72	48	120	286	-	-	61	38	99	1	2	3	79	53	132	5	11	16	250	783	640	1423		

¹⁾ Til Finmarkens Amt. ²⁾ 1 til Amerika, 1 til Bergen og 1 til Søndre Bergenhus Amt. ³⁾ Til Amerika. ⁴⁾ Fra Nordre Bergenhus Amt. ⁵⁾ Fra Stavanger Amt.
⁶⁾ Fra Nordre Bergenhus Amt. ⁷⁾ Til Søndre Bergenhus Amt.

C. No. 5.

Tabel XIII.

Oversigt over det kjendte Antal Spedalske i Riget ved de 7 sidste Tællinger, Stiftelserne medtagne.

	1856.	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	1862.
Akershus Amt	-	-	-	2	2	1	2
Hedemarkens Amt	-	-	-	3	4	3	9
Christians Amt	12	13	17	21	17	15	13
Finmarkens Amt	35	31	42	44	44	42	38
Nordlands Amt	213	175	159	161	180	171	151
Nordre Thronhjems Amt	138	143	139	142	131	89	87
Søndre Thronhjems Amt	130	138	126	134	133	250	285
Romsdals Amt	268	230	248	262	257	253	270
Nordre Bergenhus Amt	606	485	496	439	419	394	397
Søndre Bergenhus Amt	352	289	285	285	277	279	296
Bergens By	171	365	410	439	449	451	410
Stavanger Amt	185	189	157	159	150	143	158
Lister og Mandals Amt	3	2	2	3	4	4	3
Nedenes og Raabygd. Amt	-	-	1	1	1	1	-
Tilsammen	2113	2060	2082	2095	2068	2096	2119

2*

Beretning fra Overlæge T. J. Löberg.

Mine Reiser i forrige Aar begyndte som sædvanligt i Juni og fortsattes ud i September med faa Afbrydelser, forarsagede ved Contorforretninger og Tilsynet med Pleiestiftelsen No. 1.

Først gennemreistes Indre Søndhordlands hele Distrikt, jeg tilsaa, der i Følge med Distriktslægen en stor Del af de derværende Spedalske og afholdt Sundhedscommissioner i samtlige Formandskabsdistrikter. Lægedistriktet ligger ved de indre Forgreninger af Bømmelen og har i det Hele 26 Spedalske fordelte paa 3 Præstegjelde. De sanitære Forholde staa her som overalt i Stiftet paa et lavt Trin. Sundhedscommissionerne have her stedse været i stadig Virksomhed, Oplysninger og Foranstaltninger betræffende de Spedalske ere i alle Henseender saa nøiagtige og paalidelige, som de kunne skaffes, og det tør sikkerlig ventes, at den nuværende Distriktslæges forstandige og nidkjære Virksomhed gennem Sundhedscommissionerne og paa andre Maader vil finde den samme Anerkjendelse i det indre Distrikt, som forlængst er bleven Distriktslægen i Nabodistriktet Ytre Søndhordland tildel.

Paa den samme Reise afholdtes et Sundhedscommissionsmøde i Skjold, der ved Omregulering er overgaaet fra Nordre til Vestre Ryfylkes Lægedistrikt. Fra et tidligere Ophold dersteds i 1859 har jeg gjort opmærksom paa de mislige sanitære Forholde i dette Præstegjeld og det lave Trin af Cultur, paa hvilket Befolkningen staaer. Men der forefindes flere Betingelser for Fremgang, og jeg kan ikke andet tro, end at Henlæggelsen af Lægetilsynet til Distriktslægen i Vestre Ryfylke, der bor i Haugesund og nu har god Landevei igjennem hele Præstegjeldet, maa kunne blive af gavnlig Indflydelse, forudsat, at hans forøvrigt store Distrikt tillader ham at ofre den fornødne Omhu paa denne Del af det. At der tiltrænges stor Opmærksomhed paa de spedalske Forholde i dette Præstegjeld sees deraf, at Listerne for forrige Aar udvise en Tilgang af 9 Individuer, hvoraf flere bleve fundne under min korte Nærværelse. Blandt disse er antegnet en

Mand fra Tins Præstegjeld i Thelemarken, der for 8 Aar siden var indvandret, og som Arbeidsmand har ernæret sig hovedsagelig ved Fiskeri om Vinteren og Grøftegravning om Sommeren paa forskjellige Steder i Amtet, indtil han endelig havde slaaet sig ned i Skjold. I hans Slægt vides ingen Spedalsk at have været, og det synes sikkert, at han maa henregnes til dem, hos hvem Sygdommen er opstaaet uden nogen arvelig Disposition, ligesom Tilfældet er med enkelte andre, der ere indvandrede til Kystdistrikterne fra Egne, hvor Spedalskheden endnu ikke er antruffen. Det har sin store Interesse at lægge Mærke til disse Tilfælde, naar de frembyde sig, da det sandsynligvis igjennem et større Antal af dem vil kunne vindes Sikkerhed for, at Sygdommen ikke altid beror paa arvelig Disposition hos Individet, men at de eiendommelige Forholde, hvorunder Kystbefolkningen lever, alene for sig ere istand til at betinge dens Fremkomst.

Paa Hjemreisen til Bergen afholdtes Sundhedscommissionsmøde i Kvinherred af Ytre Hardangers Distrikt, og nogle Spedalske i Fuse, der i 1859 vare observerede, men fundne tvivlsomme, undersøgte.

Den anden Reise foregik til Stavanger Amt. Jæderen og Dalernes Distrikt bestaar af næsten ganske fladt Land imod Nord, og nogle klippefulde Strøg, det egentlige Dalerne, mod Syd. Paa det egentlige Jæderen findes kun faa Spedalske, de midterste 2 Præstegjelde ere endog, saavidt man ved, fortiden fri for Sygdommen, medens den sydlige Del af Distriktet, Egersunds By og Landsogn samt Soggendal, der ligger imellem Klipper ved Kysten, stadigen har nye Tilfælde at opvise. I selve Ladestedet Egersund er der iaar en Tilvæxt i Listerne af 5 Tilfælde, hvoraf de 4 ere overseede endog fra temmelig lang Tid tilbage. At dette sker her er forøvrigt ikke at undres over, da Spedalskheden her næsten altid forekommer under den glatte Form og er lidet kjendt af Befolkningen. Sundhedscommissionerne have i dette Lægedistrikt været i stadig Virksomhed, og Distriktslægen har

ofret dem megen Tid og Opmærksomhed, men Distriktets store Udstrækning hindrer ham i at concentrere sin Virksomhed, og derfor raader her et almindeligt Ønske om, at Distriktet med det Første maatte blive delt.

Stavangers Distrikt dannes af de nordligste 3 Præstegjelde af Jæderen og endel af Øerne i Bukkefjorden. Om Forholdene i dette Distrikt havde jeg kun liden Kundskab, og da jeg heller ikke tidligere havde havt Anledning til at erfare noget Synderligt om Sundhedscommissionernes Virksomhed, bleve Møder afholdte i samtlige Formandskabsdistrikter, enkelte Spedalske bleve tilseede og Listerne gennemgaaede og corrigerede. Antallet af Spedalske er her betydeligere end man efter Beboernes Kaar og Levemaade skulde formode, alene Hetlands Præstegjeld, der støder lige til Stavanger By, har ikke mindre end 13 Spedalske.

Paa Gjennemreisen gennem Søndre Ryfylke, hvis Distriktslægeembede netop var vacant, afholdtes en Sundhedscommission i Strand, og nogle Spedalske, der vare anmeldte i Mødet samme Dag, bleve undersøgte og antegnede.

I Nordre Ryfylke afholdtes ligeledes paa denne Reise Sundhedscommissioner, hvor Oplysninger med Hensyn til de Spedalske i Distriktet med Beredvillighed bleve givne, og Enkelte, der vare mistænkte for at lide af Sygdommen, frivilligen fremstillede sig til Undersøgelse.

Den sidste Reise i forrige Aar gik til Kin, derfra igjennem Indre og Ytre Søndfjords Distrikter til Sogn. Paa disse Steder bleve Sundhedscommissioner afholdte og endel Spedalske undersøgte, saavidt Tiden tillod det.

Efter min høitagede Collega Overlæge Høeghs Dødsfald under hans Ophold ved Stortinget i Begyndelsen af dette Aar, overtog jeg at meddele de Oplysninger om hans Virksomhed i forrige Aar, hvorom der i hans efterladte Papirer maatte findes Antegnelser, samt at sammendrage Listerne over de Spedalske i hans Distrikt for 1862.

Hvad jeg derom i hans Archiv har kunnet finde oplyser, at han i Mai foretog en Reise til Molde for at ordne endel Reknes Pleiestiftelses Drift vedkommende Gjenstande. I Juni gennemreiste han Søndre Fosens Lægedistrikt og endvidere Nordre og Søndre Nordmøre. I Juli foretoges en Reise til Søndre Østerdalen, hvor det af Correspondence med Distriktslægerne sees, at han ilængere Tid havde havt sin Opmærksomhed henvendt paa de i den senere Tid dersteds opdagede nye spedalske Individuer. Reisen gik over Molde igjennem Indre Romsdals Distrikt over Veblungnesset og Lillehammer til Elverum og Vaaler i Søndre Østerdalen og tilbage gennem Rendalen til Throndhjem. Paa disse Reiser sees Sundhedscommissioner at være afholdte i de fleste Formandskabsdistrikter, Spedalske at have været undersøgte, og

Listerne saavidt muligt at være supplerede og berigtigede. En senere paatænkt Undersøgelsesreise til Distrikterne paa Søndmøre sees at være gaaet overstyr paa Grund af Forandringer i Dampskibsfarten og senere ved Overlægens indtrufne Sygdom.

Med Hensyn til Sundhedscommissionernes Virksomhed i 1862 har jeg saavel efter de til mig gjorte Indberetninger, som af hvad jeg derom har forefundet i Høeghs efterladte Optegnelser, Grund til at antage, at de i de fleste Distrikter ere komne i stadig Gang, skjønt der vistnok heri gjør sig stor Forskjel gjældende, baade med Hensyn til den Maade, paa hvilken Sagen gribes an fra Ordførernes Side, og med Hensyn til den Opmærksomhed, hvormed den mødes fra Almuens.

En Ulempe ved Sundhedscommissionernes Forretningsorden, som oftere for mig har været fremhævet, er den, at Møderne stedse afholdes samme Dag, som Communepræsentationen holder sine Forhandlinger, hvorved Tiden til en ordentlig Forhandling i Almindelighed bliver for knap, Medlemmerne gaa træt, og Distriktslægen, der kommer sidst, mødes ikke med den Opmærksomhed, som Sagerne paakræve. Jeg har tidligere været opmærksom herpaa og omtalt denne Uleilighed i min Aarsberetning for 1860, men jeg antager nu, som dengang, at man heller faar underkaste sig Ulempen heraf end skille Sundhedscommissionerne fra Formandskabsinstitutionen, med hvem de have saa mange Berøringspuncter, og hvis Medvirken er saa væsentlig i de fleste Sagers Afgjørelse. En ordentlig lagt Plan for Sundhedscommissionernes Virksomhed og en streng Begrænsning til faa Gjenstande, der i en kortere Tid kunne forhandles, vil sikkerligen væsentlig formindske de paaklagede Uleiligheder.

Endvidere fremsættes der ikke sjelden Klager over, at Formandskabets Ordfører ikke altid iagttager at meddele Distriktslægen saa betimelig Underretning om Repræsentantmødets Berammelse, at denne bliver istand til samtidig at indfinde sig til Sundhedscommissionen, og flere Distriktslæger have hos mig forespurgt sig om, hvorledes de have at forholde sig med Hensyn hertil.

Saalænge Ordførernes Forpligtelse til at meddele den fornødne Underretning kun var udtalt i det af Indredepartementet givne Reglement for Sundhedscommissionernes Afholdelse, kunde det tænkes, at den hele Frengangsmaade, for en Tid idetmindste, og under de idelig skiftende Ordførere i Formandskabet, let kunde forblive disse ubekjendt, men efterat Sagen er bleven ordnet ved Loven af 16de Mai 1860, forekommer det mig, at den nu maa være bleven saa tilstrækkelig bekjendt for alle Vedkommende, at Bestemmelsen ikke let kan oversees, og jeg har derfor tilraadet de Distriktslæger, der heller ikke nu maatte modtage den befa-

lede Underretning, at paakalde Amtets Bistand til Lovens Overholdelse.

I Almindelighed mødes dog, efter hvad jeg har erfaret, Sundhedscommissionernes Forhandlinger med en ikke ringe Grad af Interesse, der paa enkelte Steder endog har været saa stor, at Distriktslægerne snarere have maattet stille sig den Opgave at holde igjen, end at skynde paa, naar Sundhedscommissionens øvrige Medlemmer i deres Iver for at fremme, hvad de anse gavnligt, enten ville gaa videre, end Forholdet strengt tilsiger, eller de ikke have taget det tilbørlige Hensyn til gjældende Lovbestemmelser, eller endelig, naar de undertiden for at afhjælpe Misligheder, der springe stærkt i Øinene, have troet at kunne anvende en Tvang paa den private Mand, som Lovgivningen ikke hjemler utvivlsom Ret til.

Loven for Sundhedscommissioner af 16de Mai 1860 giver Landcommunerne Ret til at vedtage almindelige Forskrifter for Sundhedsvæsenet inden Distriktet. Forhandlinger herom have i det forløbne Aar været førte næsten i alle Sundhedscommissioner i det mig betroede Distrikt i Anledning af det af mig i min forrige Aarsberetning omnævnte Forslag til Forskrifter for Vaaningshuses Opførelse. Og disse Forhandlinger have paa alle Steder været omfattede med en særlig Opmærksomhed, om det end ikke paa langt nær kan siges, at Forslaget overalt er mødt med Bifald.

I Aarets Løb har jeg modtaget Underretning fra Distriktslægen i Ytre Søndhordland om, at Communerrepræsentationerne i 3 Formandskabsdistrikter have vedtaget Forslaget, og at dette senere med nogle Forandringer, gjorte af Medicinalbestyrelsen, efter fornyet Behandling har erholdt naadigst Approbation. Beretning om lignende Forslags Vedtagelse er indløben fra Nordre Midthordland, Selø og Daviken af Ytre Nordfjord, Vefring i Ytre Søndfjord, Kin, Soggendal i Jæderen og Dalerne, samt Augvaldsnes i Vestre Ryfylke.

Paa de Steder, hvor Forslaget har været behandlet uden at det er bleven vedtaget som bindende Bestemmelse, har det altid vakt livlig Discussion, og saa godt som overalt har man været enig om dets ubestridelige Hensigtsmæssighed, om man end ikke af Frygt for de practiske Vanskeligheder ved Sagen har troet at kunne bevirke det vedtaget som Lov. Sædvanligvis har man da indskrænket sig til at forsøge paa at faa Sagen til at gaa paa frivillig Vei, og i den Hensigt ladet trykke Anvisninger, der ere uddelte blandt Almuen, idet Sundhedscommissionens Medlemmer have paataget sig at føre et Slags Tilsyn og bistaa med Raad og Veiledning til at befølge Anvisningen. Saaledes er blandt Andet forholdt i Ytre Søndfjord, flere Steder i Stavanger Amt og i Sogn.

Der har i flere Distrikter fra Lægernes Side været ivrigt arbejdet paa ved Sundhedscommissionernes Medvirkning at

erholde de Bevilgninger, som Communerne pligte at udrede til examinerede Jordemødre. Da denne Sag fordrer directe Pengebevillinger, har den ofte mødt stor Modstand, dog er det sjelden, at den er endt med ligefremt Afslag, oftest har Communerrepræsentationen efter gjentagne Forhandlinger vedtaget Bevilgningen.

Mod Fnatsygdommen, der er saa udbredt, især i Nordre Bergenhus Amt, antager jeg, at Sundhedscommissionerne have udrettet ikke saa lidet, baade ved at fremkalde større Renlighedssands og derved, at Distriktslægerne igjennem Sundhedscommissionernes Medlemmer have havt Anledning til at meddele en mere udstrakt Kundskab om Sygdommens Væsen og Behandling. Hvad der læres om Fnattet er saa simpelt at forstaa og saa sikkert i sin Udførelse, at det er med oien-synlig Interesse Anvisningen til dets Behandling modtages, om den end ikke altid practiseres med den samme Omhyggelighed. Imidlertid er Sygdommen efter Alles Mening noget aftaget i Nordre Bergenhus Amt.

De gjængse Epidemier og andre hyppigen optrædende Sygdomme gjøres jævnlig til Gjenstand for Forhandlinger i Sundhedscommissionerne. Saaledes har i forrige Aar Diphtheritis, Nervefeber og Skarlagensfeber fordret Opmærksomhed, og paa flere Steder have Sundhedscommissionerne ladet udstede trykte Anvisninger, forfattede af Ordføreren, angaaende den bedste Maade at forholde sig i disse Sygdomme.

De blandt Landalmuen paa Kysten saa almindelig forekommende Sygdomme, som Hudsygdomme, Rheumatisme, Kjertelsyge, Blegst, Menstruationsbesværligheder og Cardialgier omtales hyppigen i Beretningerne om Sundhedscommissionerne som Gjenstande for oplysende Foredrag, og i disse har man oftest søgt at vise disse Sygdommes Sammenhæng med Feil i Diæt, Klædedragt, Mangel paa Renlighed og ordentlig Røgt af Legemet. Derfor omtales hyppigen Badning som det bedste Forebyggelsesmiddel mod disse Sygdomme, ligesom i det Hele taget Bestræbelserne gaa ud paa at betage vor Landalmue dens indgroede Frygt for Brugen af det kolde Vand, der, rigtigheden anvendt, utvivlsomt vilde forebygge Sygdomme, hvoraf Mange nu hjemsøges, fordi Hudculturen forsømmes i en utrolig Grad.

Næsten alle Ordførere i Sundhedscommissionerne have gjort Behandlingen af spæde Børn til Gjenstand for Forhandlinger, efterat Distriktslægerne efterhaanden have henvendt Opmærksomheden paa og faaet samlet Material til at bevise den uforholdsmæssig store Dødlighed blandt disse, der for enkelte Distrikter, saasom Haus i Søndre Bergenhus Amt, i et enkelt Aar er gaaet op ligetil 33 pCt. af samtlige Døde i Præstegjeldet. Det er især Feil i Ernæringen, Beklædningen og den Skik at føre Børnene for tidlig til Kirke, der overalt fremhæves som de sandsynligste Aarsager til denne store

Dødlighed. At Alt hvad der berører denne Del af Hygiænen ikke kan tillægges formegen Betydning er indlysende, og at en særlig Opmærksomhed herpaa og stadig gjentagne Raad og Veiledning i dette Punct efterhaanden maa bære nogen Frugt, kan jeg ikke betvivle, kun er det Skade, at man hidtil i Almindelighed ikke har formaaet den kvindelige Del af Befolkningen, hvem denne Sag nærmest vedrører, til i nogen Mængde at indfinde sig ved Sundhedscommissionsmøderne.

Enkelte Distriktslæger have i den senere Tid igjennem Sundhedscommissionerne begyndt at oprette Foreninger i specielle Øiemed, især til Modvirkning af enkelte i Bygden herskende Uskikke, saaledes imod Natteløberiet, der er et Onde, hvoraf flere Bygder, f. Ex. Indre Sogn, hemsøges i en saadan Grad, at det i og for sig utilstrækkelige Landpoliti naturligvis Intet formaar at udrette derimod, paa samme Tid som den enkelte Mand, der lider derved, af Frygt for Følgerne og for ikke at blive ilde anset som den, der træder op imod gamle Skikke, afholder sig fra at ty til den Hjælp, som Loven tilsiger ham, naar han selv forlanger den, men ikke uden. Det er indlysende, at en Opinion mod det hele Uvæsen lettest og hurtigst vil kunne danne sig, naar en nogenlunde talrig Forening er rede til at støtte den Enkelte, der paataler Misbrugene, og naar de bedste og mest anseede Mænd i Bygden ved at indtræde i Foreningen bryde med Bygdeskikken.

Ogsaa en anden Uskik har jævnlig været behandlet i Sundhedscommissionerne, og enkelte Foreninger derimod ere ogsaa dannede, den nemlig at holde de saakaldte Skaalbrylluper, der i mange Henseender give Anledning til Uorden og Udsvævelser. Herom gjælder det samme, som er sagt om Natteløberiet, at det alene er igjennem den Styrke, en Forening giver, at den Enkelte faar Mod til at bryde med Bygdeskikken, der overalt, i hvilken Form den end fremtræder, er den største Hindring for gavnlige Reforme blandt Landalmuen.

Den Skik ved Begravelser at samle et stort Antal Naboer og Bekjendte og tilbringe endog flere Dage med Drik og alskens andre Udskeielser har, tidligere dog mere end nu, været ganske almindelig næsten overalt paa Landet, imidlertid er det langtfra, at dette Uvæsen endnu er ophørt, og det holder ofte haardt endog der, hvor Vedkommende er død af smitsom Sygdom, og derfor efter Loven skal begraves under visse Forsigtighedsregler mod Smitte, at bringe de Efterlevende til at finde sig i at sætte sig ud over Vane og traditionelle Skikke. Flere Distriktslæger have derfor igjennem Sundhedscommissionerne efter Evne søgt at frembringe en fornuftigere Opfatning i dette Punct.

Sundhedscommissionernes Medvirkning til paa Overbevisningens Vei at bekjæmpe Kvaksalveriet, der i Landdistrikterne ikke sjelden drives i temmelig stor Skala, synes

ogsaa at være det rette Feldt, hvor dette bedst kan modarbeides. Derfor sees Forhandlingerne hyppigen at have dreiet sig om den Skade, som Kvaksalvere afstedkomme ved at behandle Sygdomme, om hvis Væsen de naturligvis ikke have nogetsomhelst rigtigt Begreb. I Almindelighed henføres enhver Smerte eller abnorm Fornemmelse i Legemet og alle Febre til Sygdomme i Blodet eller Uregelmæssigheder i Blodløbet, og derfor ser man, at ingen Kvaksalverbehandling er hyppigere end Aareladninger, der undertiden, især i Febre, Neuralgier og fornemlig Sindssygdomme anvendes i en utrolig Udstrækning. Flere Distriktslæger have anvendt stor Umage for at modarbejde disse vrang Anskuelse, og skjønt en uvidende Almues tilvante Forestillinger naturligvis ikke med Et kunne rettes eller tilintetgjøres, kan jeg dog ikke antage andet, end at der af en fornuftig Behandling af Sagen paa denne Maade til Slutning vil resultere mere end af i det enkelte Tilfælde, hvor disse Misligheder begaaes, at paakalde Lovgivningens Bistand til at se dem hemmede.

Forøvrigt har Loven om Sundhedscommissioner m. m. af 16de Mai 1860 næsten i alle Sundhedscommissioner en eller flere Gange været Gjenstand for Forhandlinger og Forklaringer imellem Ordføreren og Medlemmerne, og skjønt denne Lov vistnok endnu neppe er fuldkommen forstaaet af alle dem, der paa en eller anden Maade ere gjorte delagtige i dens Udøvelse, er dog igjennem Sundhedscommissionerne saa meget blevet klart for en stor Del af Landbefolkningen, at Omsorgen for Sundhedspleien ogsaa i Landdistrikterne er indrømmet en betydningsfuld Plads blandt de Foranstaltninger, det Offentlige har fundet det nødvendigt at træffe til Befolkningens Fremgang i Civilisation og Velvære. At Nyttens af en Sundhedslovgivning ikke strax og overalt bliver erkjendt i dens hele Udstrækning, og navnlig blandt en Landbefolkning, hvor Sundhedspoliti tidligere knapt har været kjendt af Navn, kan ikke falde Nogen uventet, der ikke lever i Illusioner; men paa den anden Side skal det heller ikke kunne negtes, at Loven er modtagen med ikke ringe Opmærksomhed fra Sundhedscommissionernes Side, om end paa enkelte Steder med nogen Frygt for den Anledning, den giver til Indgriben i private Forholde. Jeg anser det derfor at være af ikke ringe Vigtighed, at den i den nu forestaaende Udviklingsperiode benyttes med den Varsomhed og Conduite, som Lovgiveren har forudsat hos dens Udøvere, og med omhyggelig Overveielse af de enkelte Tilfælde, hvor dens Anvendelse fordres. Og dertil udfordres, at Sundhedscommissionerne ofre Sagen en uafbrudt Opmærksomhed.

Foruden de her i Korthed opregnede Gjenstande for Sundhedscommissionernes Forhandlinger i forrige Aar, der ere komne til min Kundskab, har der af Ordførerne oftere været meddelt Oplysninger om og givet Fremstillinger af

Grundtrækkene i Sundhedslæren. Hyppigen træffer jeg saaledes Beretninger om Foredrag over Blødet, dets Bestanddele og den Rolle, det spiller i Ernæringen, som Grundlag for en Advarsel mod de hyppige Aareladninger; Nyttens af ren og tør Luft med Forklaring over Aandedrættets Mechanisme; den dyriske Varme, dens Kilde og Betydning i Livsprocessen; Hudens Bygning og Function, og Forstyrrelse af denne Function som Følge af Mangel paa den fornødne Renlighed; Fordøielsesprocessen og Ernæringen med en kort Forklaring over Fordøielsesorganernes Anatomi samt Fødemidlernes indbyrdes Værdi som Næringsmidler, den bedste Maade at tilberede dem paa, samt Paavisning af stedfindende Misbrug i det sædvanlige Kosthold, Klædedragt, Boliger, Beskjæftigelser, Renlighedsforholde, kort sagt saa godt som alle de Forholde, hvori det daglige Livs Gjærning griber ind, og som ligesom af sig selv frembyde sig til Forhandling.

Det vil saaledes sees, at Sundhedscommissionerne nogenlunde have modtaget hvad der antageligen ligger indenfor deres Omraade i den engang lagte Plan for dem. At deres Virksomhed ikke overalt er mødt med samme Deltagelse, og at der navnlig endnu ikke er ret mange positive Foranstaltninger at opvise som ligefrem Følge af denne Virksomhed, er vistnok noget, som hverken kan være uventet eller trænge til Forklaring, men saa megen Opmærksomhed og Interesse har dog Institutionen vakt og saa meget er allerede udrettet med Udsigt til mere, at jeg ikke kan tvivle paa, at Sagen er greben an paa den rette Maade.

De til mig indkomne Forklaringer over Af- og Tilgang i den spedalske Sygdom i de respective Distrikter i forrige Aar ere affattede paa samme Maade som i de foregaaende Aar. Ved Overlæge Høeghs Dødsfald i Begyndelsen af dette Aar overtog jeg at modtage og sammendrage de af Distriktslægerne udfærdigede Af- og Tilgangslistes ogsaa forsaavidt de nordlige Amter af Riget angik.

Da det senere er bestemt, at dette Forhold i den nærmeste Fremtid skal blive det bestaaende, og da jeg ved iaar at gennemgaa de fra det forrige nordlige Overlægedistrikt indløbne Lister og Forklaringer har faaet Erfaring om, at de fleste af disse ikke i alle Dele ere affattede med den Ensartethed, Tydelighed og Fuldstændighed, som udfordres for at de kunne afgive et forstaaeligt og paalideligt Material, saa antager jeg det absolut fornødent, at ogsaa Distriktslægerne i det forrige nordlige Distrikt optage og bringe i Anvendelse de samme Regler for Oplysningernes Affattelse, som jeg efterhaanden ved gjensidig Imødekommen har opnaaet at faa adopterede af Distriktslægerne i de sydlige Amter, med hvem jeg i flere Aar har staaet i Forbindelse. Jeg har i min Aarsberetning for 1860 sat det kongelige Departement i Kundskab om disse Regler, og den Veiledning, jeg i den

Henseende tilstillede Distriktslægerne, findes aftrykt i Aarsberetningen for 1860. Jeg kan derfor for det Første, indtil det lykkes mig personligen at conferere med hver enkelt Udsteder af disse Lister, og erholde Listerne corrigerede og fuldstændiggjorte, kun udbede mig Distriktslægernes Opmærksomhed for denne Sag, idet jeg henviser til denne Veiledning, der, naar den befølges, vil gjøre Arbeidet overnaadelet og ikke efterlade Uvished med Hensyn til Behandlingen af nogen Del deraf. Hovedbetingelserne for Listernes Brugbarhed ere nemlig i Korthed følgende:

1. At de føres paa de befalede Schemater saavel for Afgang som Tilgang, og at alle Rubriker udfyldes efter Overskriften.
2. At der kun gives Oplysning om Tilgang og Afgang i det forløbne Aar, medens den Maade, som Mange har befulgt, at opføre samtlige Spedalske i Distriktet hvert Aar, baade er overflødig og forvirrende, naar ikke Tilgangen udtrykkelig er betegnet.
3. At Protocollen, hvoraf Listerne ere en simpel Udskrift, føres med fortløbende Nummere sognvis og ikke præstegjeldsvis, og at de samme Individuer faa de samme Nummere i Protocollen, Tilgangslisten og Afganglisten.
4. At enhver ny opdaget Spedalsk anføres i Tilgangslisten for det Aar, hvori han er opdaget, og i Afganglisten for det Aar, hvori han er afgaaet.
5. At Listerne kun gjælde Distriktets Spedalske, ikke Stiftelsernes, saa at altsaa Dødsfald i Stiftelserne af nogen fra Distriktet indlagt ikke optages paa Distriktets Afgangliste.
6. At Sygdommens Varighed altid anføres saa nøiagtig som muligt - helst med Aarstallet, hvori Sygdommen er opstaaet, - i den derfor afsatte Rubrik i Listen med Iagttagelse af, at Varigheden altid kun regnes fra den Tid, de første aabenbare Tegn paa Sygdom viste sig.
7. At der ved hvert Aars Udgang tilstilles vedkommende Distriktslæger en Fortegnelse over de i Stiftelserne fra deres Distrikt i Aarets Løb sammesteds indlagte Spedalske, for at ikke Afganglisten for Distriktet skal blive usikker og uoverensstemmende med Stiftelsernes Tilgangslistes;
8. og endelig - hvad der er absolut nødvendigt, dersom man til enhver Tid skal kunne kontrollere Antallet - at der med Listerne hvert Aar følger en Navnefortegnelse med vedføjede Løbenummere over de Spedalske, der ved Aarets Udgang fandtes i Distriktet.

Naar disse Regler befølges, der endnu lidt udførligere ere forklarede i min Aarsberetning for 1860, vil det falde let at holde Control med enhver Forandring og holde Tæl-

lingen i den Orden, at man idetmindste undgaar Feil med Hensyn til Antallet. De øvrige Oplysninger afhænge naturligvis af, at Rubrikerne i Schemaet udfyldes med Nøiagtighed, og at det udtrykkelig anmærkes, naar disse Oplysninger ikke kunne erholdes. Det vil nemlig let skjønnes, at usikre eller omtrentlige Angivelser ingen Værdi have i et Arbeide af denne Natur, medens de kun tjene til at sætte den i Forlegenhed, der skal sammendrage dem til et Helt.

I de første 10 hermed følgende Tabeller findes Til- og Afgang anført i den tidligere brugte Form, hvorved Præstegjeldene, Lægedistrikterne og Amterne særskilt ere angivne.

Hvad de østlandske og nordenfjeldske Amter angaar, har jeg ovenfor bemærket, at jeg ikke antager, at Oplysningerne ere i alle Dele saa nøiagtige, at de paa Tallet angive det sande Forhold. Jo mere Opmærksomheden ogsaa her fæstes paa Sygdommen og der gjøres Anstrengelser igjennem Sundhedscommissionerne for at finde de enkelte Tilfælde, vil man udentvivel faa se, at Spedalskheden dukker frem ogsaa paa Steder, hvor man ikke har ventet at finde den. Det er saaledes mærkeligt, at der alene i Søndre Østerdalens Distrikt i forrige Aar er fundet 6 nye Spedalske, der alle ere overseede ved tidligere Tællinger.

Finmarkens Amt viser den mindste Omsætning i Tallene. Afgangen til Stiftelser har der foraarsaget den største Forandring.

Fra Nordlands Amt mangler iaar Oplysninger for Lurø Distrikt, som derfor er udført med samme Antal Syge som i 1861. Det er imidlertid neppe antageligt, at der i et Distrikt med 16 Spedalske hverken skulde have været Tilgang eller Afgang i Løbet af et helt Aar. Et Individ sees udflyttet fra Lødingen til Hammerfest, uden at hun gjenfindes paa Tilgangslisten i dette Præstegjeld. I Anledning heraf skal jeg gjøre den Bemærkning, at det vilde være hensigtsmæssigt, om vedkommende Distriktslæge ved Aarets Slutning indhentede Oplysning hos Præsterne i Distriktet om Ind- og Udflytning af Spedalske, for at ikke nogen af disse paa denne Maade skal forsvinde af Listerne. Det samlede Antal i Nordlands Amt er i Aaret gaaet ned fra 171 til 151, væsentligen som Følge af Afgang til Stiftelsen paa Reitgjerdet.

Antallet i de to thronhjemske Amter sees at have holdt sig temmelig uforandret. Afgangen skyldes ogsaa her hovedsagelig Indlæggelse i Stiftelsen ved Thronhjem. Guldalens Distrikt i Søndre Thronhjems Amt staar fremdeles ligesom Skjerstads i Nordland blank, hvorimod der i Opdal og Selbo har været fundet respective 2 og 1 Spedalske, der ere indlagte i Stiftelse. I Søndre Fosen er Antallet gaaet op fra 23 til 28, skjønt dette Distrikt har faaet indlagt 8 Individuer i Stiftelser i Aarets Løb.

Romsdals Amt har en Tilvæxt af 20 Tilfælde, uagtet

en Indlæggelse i Stiftelse af 21, hvoraf rigtignok 7 ere komne tilbage til Distrikterne. Forøgelsen skyldes især Tilvæxt i Distrikterne paa Nordmøre og i Indre Romsdal.

I Nordre Bergenhus Amt er Antallet forøget med 3. Men dette Amt har i hele forrige Aar heller ikke havt den lette Adgang til Indlæggelse i Stiftelser som tidligere, fordi Pleiestiftelsen No. 1 næsten Ingen har optaget i 1862. 2 ere fra Sogn udvandrede til Amerika.

Ogsaa i Søndre Bergenhus Amt er Antallet forøget i det Hele med 17, væsentligen vel ogsaa fordi Indlæggelsen i Pleiestiftelsen No. 1 kun har været ringe. I Rubriken for „Feilagtigt Opførte“ findes 1 anført som spontant helbredet. Hun beskrives af Distriktslægen som nu fuldkommen fri for Spedalskhed, skjønt hun tidligere har været anset for spedalsk. Hun vides ikke at have været underkastet nogen Behandling.

Ogsaa i Stavanger Amt er Antallet forøget, nemlig fra 143 til 158. Forøgelsen skyldes væsentligen Tilgangen i Vestre Ryfylke.

Tabel XI giver Forklaring over Af- og Tilgang i de 5 Stiftelser, der fortiden modtage Spedalske. Af disse har Pleiestiftelsen No. 1 ved Aarets Udgang kun havt 239 imod 266 i 1861, hvorimod Reitgjerdet ved Thronhjem havde 31 Lemmer flere end ved Udgangen af 1861. Tilsammen laa der ved Aarets Udgang i Stiftelserne 13 færre end ved Udgangen af 1861.

Resumé af de første 10 Tabeller indeholdes i Tabel XII, der angiver Antallet i Landdistrikterne ved Udgangen af Aaret til 1423 i alle Amter eller med en Forøgelse af 36.

I Tabel XIII ere Stiftelserne tagne med, og til Sammenligning er opført samtlige kjendte Spedalske i Riget for de 7 sidste Aar. Det er her at mærke, at Nandals Sygehus, Kurerkammeret i Thronhjem og det gamle Reknes Hospital allerede i 1861 overførte sine Spedalske til Reitgjerdet og den nye Stiftelse i Reknes. Ved Udgangen af 1862 var saaledes Summen af samtlige kjendte Spedalske i Riget efter denne Tabel 2119 eller 23 flere end ved Udgangen af 1861. Jeg antager imidlertid, at denne Forøgelse kun er tilsyneladende eller rettere, at den stikker i Feil ved Distriktslægenes Angivelse af Antallet af de i Stiftelser i Aarets Løb indlagte. Disses Antal udgjør nemlig efter Opgivende fra Stiftelserne 156, medens Listerne fra samtlige Distrikter kun udvise 132. En lignende Uoverensstemmelse vil forhaabentlig for Fremtiden kunne undgaaes, naar Distriktslægerne fra Stiftelsernes Bestyrere betimeligen ved Aarets Udgang meddeles Underretning om, hvilke Syge fra de respective Distrikter ere indkomne i Stiftelserne.

Med denne Indberetning følger Oplysning om Driften af

Pleiestiftelsen No. 1 i 1862. For Reitgjerdet og Reknes har jeg derimod, da jeg endnu ikke har personligt Bekjendtskab til Forholdene dersteds, foretrukket at vedlægge Indberetningerne fra disse Stiftelsers Forstandere og Læger i den Form, hvori de ere mig tilstillede.

I Pleiestiftelsen No. 1 var Belægget ved Udgangen af 1861	266.
I 1862 indkom	10.
Tilsammen Forpleiede i 1862	276.
I samme Tid afgik	37.
Belæg ved Udgangen af 1862	239.

Deraf sees, at kun 10 nye Individuer ere optagne i 1862. Aarsagen hertil er den samme, som betingede Indskrækning i Belægget i 1861, nemlig at Stiftelsens samtlige Sygeværrelser have været under Maling, hvisaarsag 8 Værelser stadig have været ude af Brug, saa at kun en enkelt Syg nu og da er bleven indtagen, naar hans Tilstand ikke tillod ham længere at forblive i Hjemmet.

Afgangen i Belægget har i det Hele været 37. Deraf ere 33 afgaaede ved Døden, 1 hjemsendtes formedelst Sindsygdum til Hjemstavnen Tysnes, da han ikke længere kunde beholdes i Stiftelsen uden Forstyrrelse for de øvrige Lemmer, 1 fordi han ikke var at formaa til at underkaste sig de disciplinariske Bestemmelser i Stiftelsen, 1 udgik paa Grund af Hjemve og 1, der var hjempermitteret i Sommerens Løb, kom ikke tilbage, hvorfor han udskreves.

Til hvilken Hjælp for Landdistrikterne Stiftelsen har været, har først været rigtig følt i Løbet af forrige Aar, da saa godt som ingen ny Syg kunde modtages. Der er nemlig stadigen indløbet Andragender og Forespørgsler fra Distrikterne om Optagelse af Syge, forenet med Beklagelse over at Ingen kunde optages. Ved Malerarbeidets Fuldførelse i Begyndelsen af Juni dette Aar vil der imidlertid blive Anledning til at optage det fulde Antal, som Stiftelsen kan rumme, og fremtidig vil det forhaabentlig ikke blive fornødent formedelst indvendige Arbeider i Huset at gjøre nogen Indskrækning i Belægget.

Det vil af den fra Stiftelsens Læge her vedlagte Beretning om Sundhedstilstanden i Pleiestiftelsen i 1862 erfares, at denne har været usædvanlig god, idet ingen Epidemi har hersket og Dødligheden blandt Lemmerne har været liden, ikke fuldt 12 pCt. — — —

I den engang indførte Orden i Stiftelsens Drift er ingen Afvigelser foregaaet i forrige Aar. Kun Spisereglementet har undergaaet den Forandring, at Middagsmaden om Thorsdagen, Fleskesuppe med Brød, er ombyttet med Kjød og Kjødsuppe. Ligesaa er Ølsuppen om Mandagen ombyttet med Grynsuppe, tillavet med Sirup. Disse Forandringer have kun-

net foregaa uden forøget Udgift i Bespisningen, og da det var et almindeligt Ønske hos Tjenere og Lemmer, har jeg ikke fundet Grund til at negte at indgaa herpaa.

Nogen Arbeidsvirksomhed har vistnok fundet Sted i Stiftelsen i forrige Aar ligesom tidligere, men, som jeg oftere har forklaret, vil det stedse blive en meget vanskelig Sag blot nogenlunde fuldstændig at beskæftige et saa stort Antal Individuer, som Stiftelsen indeslutter, naar de lide af en Sygdom, der dels gjør dem vanføre paa enkelte Lemmer og Sandser, dels, naar den er lidt fremskreden, svækker deres Kræfter og Arbeidsdygtighed i den Grad, at alt Arbeide, der fordrer Legemsanstrengelse, bliver saa godt som en Umulighed for dem. Hovedsagelig har derfor de mandlige Lemmers Beskæftigelse bestaaet i Bindning af Nod og Fiskegarn, et Arbeide, hvortil flere af dem tidligere ere vante, og som i og for sig ikke stort anstrenger Kræfterne.

Efter Forstanderens Opgivende er der saaledes til Indtægt for Stiftelsen i forrige Aar forfærdiget 887 $\frac{1}{4}$ Alen Nod af Materialier indleverede fra Folk i Byen. Af Materialier indkjøbte for Stiftelsens Regning er der spundet 551 $\frac{3}{4}$ Pund Uld, hvoraf 159 Pund er solgt ved Auction til Indtægt for Stiftelsen, strikket 370 Par Strømper, syet 40 Mandstrøier, 72 Buxer, 48 Veste, 71 Kvindetrøier og 54 Overskjorter. Af Skomagerarbeide er forfærdiget 134 Par nye Sko og 378 Par reparerede, af Snedkerarbeide 1 Skoletavle, 1 Arbeidskiste og 45 Ligkister. Dertil kommer Reparationer og Omsyning af brugte Klæder, Syning af det nødvendige Ligtøi, Opstopning og Reparation af Madratser og Istandsættelse af endel andre Inventariesager, Havearbeider, Rulling, Brændesaugning og andre forefaldende Arbeider i Huset.

Af Arbeider ved Bygningerne og Eiendommen, hvortil Udgifterne gaa af Driftsfondet, er i forrige Aar udført Resten af en stor dækket Grøft langs Hovedbygningens søndre Fløi, hvilken i 1861 var paabegyndt men ikke fuldendt; den anden Halvdel af Jerngitteret mellem Haven og Trottoiret ved Landeveien, hvoraf første Halvdel anbragtes i 1861; i Hovedbygningens Tag er anbragt endel Jernvinduer til bedre Belysning af Lofterne, paa Hovedbygningens Tagryg er endel af Zinkbeklædningen efterseet og repareret for at hindre Vandets Indtrængen. Desuden er en hel Del mindre Reparationer foretagne til Bygningernes Vedligeholdelse.

Paa Budgettet var i denne Termin udenfor Driftsfondet bevilget hvad der udfordredes til Underklædning af Lofterne i Sygeværrelserne og disse Værelses Maling. Underklædningen var tilendebragt i Begyndelsen af Aaret, og Malingen vil være tilende saa tidligt i dette Aar, at nye Syge kunne indtages fra 1ste Juni.

Ifølge Cassererens Regnskab have Stiftelsens Indtægter og Udgifter i forrige Aar været følgende:

Indberetning for 1862

fra Lægen ved Pleiestiftelsen for Spedalske No. 1, J. A. Holmboe.

Den 1ste Januar 1862 var Lemmernes Antal	116	Mænd	150	Kvinder,	tilsammen	266	Lemmer.
Indkomne i 1862	7	—	3	—	—	10	—
<hr/>							
I 1862 har der altsaa opholdt sig i Stiftelsen	123	Mænd	153	Kvinder,	tilsammen	276	Lemmer.
Deraf ere udgaaede:							
Døde	11	Mænd	22	Kvinder,	tilsammen	33.	
Udskreven som Sindssvag	1	—	—	—	—	1.	
Udvist for slet Opførsel	1	—	—	—	—	1.	
Hjempermitteret og ikke tilbagekommen . . .	1	—				1.	
Udgaet med Overlægens Tilladelse	1	—	—	—	—	1.	15 — 22 — — 37 —
<hr/>							
Overliggende 1ste Januar 1863	108	Mænd	131	Kvinder,	tilsammen	239	Lemmer.

For at paaskynde den paabegyndte Maling og Reparation af Stuerne, er kun ganske undtagelsesvis Lemmer optagne i Stiftelsen for at supplere Afgangen, og saaledes er midlertidig Belægget noget formindsket. Fortiden males de sidste Værelser, og naar disse ere færdige, vil der paa engang kunne indlemmes omtrent 50 nye Lemmer.

Dødligheden var 33 af 276 Lemmer, eller 11,96 pCt.; deraf 11 Dødsfald paa 123 Mænd, eller 8,94 pCt, og 22 Dødsfald paa 153 Kvinder, eller 14,38 pCt., medens Dødlighedsprocenten for hele Stiftelsen var i 1859: 13,6 pCt.; i 1860: 17,3 pCt., og i 1861: 14,3 pCt.

Dødsfaldene i 1862 indtraf:

i Januar . . .	1	Mand,	3	Kvinder;	tilsammen	4.
i Februar . . .	2	—	2	—	—	4.
i Marts	3	—	2	—	—	5.
i April	1	—	2	—	—	3.
i Mai	2	—	6	—	—	8.
i Juni	—	—	6	—	—	6.
i Juli	1	—	1	—	—	2.
i October . . .	1	—	—	—	—	1.

11 Mænd, 22 Kvinder; tilsammen 33.

I August, September, November og December døde Ingen paa Stiftelsen.

I døde under et epileptisk Anfald, 1 af Pleurit og 1 af Typhus; de andre 30 døde som en ligefrem Følge af Spedalskheden.

Middelalderen, hvori disse 33 Lemmer døde, er for Mændene 33,5 Aar, for Kvinderne 39,3 Aar, og regnet for alle tilsammen 37,4 Aar.

Sygdommens Middelvarighed hos de døde Mænd var 9,27 Aar, hos de døde Kvinder 11,64 Aar, og hos alle de Døde 10,85 Aar.

Middeltiden for Opholdet i Stiftelsen hos de døde Mænd var 24 Maaneder; hos de døde Kvinder 38 Maaneder, og beregnet for samtlige Døde 33,36 Maaneder.

Sundhedstilstanden har det hele Aar været ganske usædvanlig god, og navnlig i dets sidste Halvdel. Vi have ingen Epidemi havt paa Stiftelsen i dette Aar, og de acute Tilfælde have forresten været meget sjeldne. Disses Forekomst kan sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	October.	November.	December.	Tilsam.
Angina	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Bronchitis	1	1	2	1	4	-	1	-	-	1	1	-	12
Diarrhoea	8	1	9	5	5	6	4	4	5	5	6	2	60
Erysipelas	1	5	1	1	-	-	3	-	1	1	3	2	18
Feber med eller uden Knudeudbrud . .	3	2	10	3	12	10	1	10	6	7	2	3	69
Febris catarrhalis	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	5
Pneumonia & Pleuritis	6	2	1	-	6	2	2	-	1	2	3	1	26
Typhus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	22	13	27	10	28	19	11	14	13	16	15	8	196

Desuden 6 Tilfælde af Herpes zoster. Ved Sammenligningen mellem denne Liste og Listerne fra de foregaaende Aar er dog at mærke, at de enkelte Sygdomstilfælde iaar ere optegnede med langt større Nøiagtighed end tilforn, da kun lidt mere betydelige Tilfælde, som gave Anledning til Henflytten til Sygestuerne, medregnedes paa denne Liste, medens iaar, da ingen saadan Overflytning har kunnet finde Sted, ethvert selv noksaa ubetydeligt Tilfælde, som har været noteret i Journalerne, er opført paa Listen.

Fra 12te Juli til Aarets Slutning døde kun en Eneste, og fra 1ste Juli til Aarets Slutning kun 3, medens ellers Dødligheden i det sidste Halvaar var repræsenteret af 22 Dødsfald i 1858, 21 i 1859, 41 i 1860 og 28 i 1861, altsaa med et Middeltal for disse 4 Aar af 28 Dødsfald. Denne forbausende ringe Dødlighed i 1862, og det netop paa en Tid, da Dødligheden i Byen ellers var endogsaa usædvanlig stor, og da Dødligheden heller ikke var liden i St. Jørgens Hospital, har efter min Opfatning tildels sin Grund i, at der i det foregaaende Aar er optaget saa ganske faa nye Lemmer - kun 10 - og Erfaringen hos os har vist, at en forholdsvis stor Del af de nye Lemmer i den første Tid efter Optagelsen bukke under dels paa Grund af det forandrede Levesæt, dels paa Grund af Sygdomme, som have udviklet sig under den ofte besværlige Reise fra Hjemmet til Stiftelsen. Rigtignok ser jeg, at denne Erfaring staar i Strid med den Erfaring, som Lægen ved Reknes Pleiestiftelse tror at have kunnet udlede af Forholdene der i 1861; men her ved Stiftelsen tale saa aldeles utvetydige Fakta gennem flere Aar for den modsatte Erfaring, at jeg ikke kan tro andet, end at naar Forholdet synes at stille sig anderledes ved Reknes, da maa dette enten have sin Grund i en Tilfældighed for dette ene Aar, eller i uligeartede Omstændigheder her og der, som jeg ikke kjender, eller maaske ligge i en feilagtig Tyden af de anførte Fakta, i hvilken sidste Formodning man bestyrkes ved

Beretningens egen Fremstilling, af hvilken det fremgaar, at de tildels vistnok mange Aar, i hvilke de fra Reknes Hospital til Pleiestiftelsen overflyttede Lemmer havde ligget i Hospitalet inden Overflytningen, ikke ere medtagne i Beregningen. Man kan nemlig ikke simpeltvæk tage Hensyn til Antallet af Dødsfaldene, naar man skal afgjøre, om Dødligheden har været størst hos det ene eller andet Slags Lemmer, de gamle Hospitalslemmer eller de fra Landdistrikterne ny Optagne, for at komme efter, om det forandrede Levesæt har havt nogen Indflydelse til at forøge Dødligheden. Man maa nødvendigvis ogsaa tage Hensyn til Sygdommens Stadium hos disse 2 Slags Lemmer, og antager man da, at dette i det Store betegnes ved Sygdommens Varighed, saa er det at formode, at Sygdommen i det Hele taget har været mere udviklet og paa et mere fremrykket Stadium, altsaa Døden nærmere, hos de gamle Lemmer paa Reknes Hospital, som overflyttedes, end hos de nye fra Landdistrikterne optagne Lemmer, især siden en pludselig Belæggelse af en stor Stiftelse altid vil skaffe Plads for Folk ogsaa paa tidligere Stadier i Sygdommen, som ellers maatte staa tilbage for hjælpeløse Folk med mere udviklede Sygdomsformer, - og naar desuagtet Dødligheden bliver lige stor blandt disse nye Lemmer, som blandt hine ældre, som allerede mange Aar tidligere have befundet sig paa samme Stadium, som disse, da bliver den Slutning vistnok urigtig, at Flytningen ikke har havt nogen skadelig Indflydelse. Da Sygdommens Middelvarighed ikke er beregnet særskilt for disse to forskellige Slags Lemmer, kan man ikke se dette tydeligt, men antages maa det, at i det Store regnet have Lemmerne været indlagte paa Reknes Hospital idetmindste med ligesaa lang Middelvarighed af Sygdommen, altsaa i et ligesaa langt fremrykket Stadium, som de i Stiftelsen ny optagne Lemmer, og uagtet hine altsaa have de mange Aar, de have ligget i Hospitalet, hvilke for Enkeltes Vedkommende vare saa mange, at de ved

dem havde naaet Livets naturlige Grændse - i døde af Al-derdomssvaghed -, forud for de nye Lemmer, var Dødelighe-den for begge Slags dog lige stor. Deraf er formentlig at slutte, saa langt fra at Forandringen af Levemaaden ingen skadelig Indflydelse har havt, at den meget mere maa have gjort en Skade saa stor, at den svarer til den Skade, Syg-dommen ellers pleier at gjøre i saamange Aar, som de gamle Hospitalslemmer overhovedet havde ligget i Hospitalet inden Overflytningen til Stiftelsen. Og denne Sætning kan omtrent passe til vore Erfaringer herfra Stiftelsen.

Som en anden Grund til den ringe Dødelighed i det sid-ste Halvaar antager jeg den Omstændighed, at der i denne Tid er ført strengere Control med Lemmerne end tidligere i flere Henseender, som have Indflydelse paa Sundhedsforhol-dene, saaledes med Hensyn til Ordningen af de daglige Beskæftigelser, Arbeidet, Spadseringen og især Tilladelsen til at gaa i Byen. — — —

Det har kun gaaet smaat med Kurforsøgene i 1862 som en Følge af den uafsladelige Omflytning af Lemmerne for-medelst Malingen, hvorved den hele Stiftelse har været om-kumplet flere Gange. Da paa denne Maade Kurstuens Patienter maatte spredes omkring, var den nøiagtigere, speciellere Control, som tidligere førtes med dem, ble-ven saa godt som umulig. Af de før omtalte, som hel-

bredede anseede Lemmer er Bernt Olsen Holsør og Berthe Olsdatter Holsør fremdeles fuldkommen friske; Oline Evjen frembyder heller ikke noget ydre Tegn paa Sygdommen, men hun er ellers ikke saa fuldkommen ved Helse eller i rigtigt Stræk, som hun maatte været, om hun ikke skulde givet Anledning til Frygt for at dog endnu Syg-dommen kan komme igjen. Johannes Tollefsen Mehus antager jeg nu maa kunne ansees for helbredet. En liden Gut Ole Cornelius Eigilsen, hvis Fader døde spedalsk her i Stiftelsen, og som nu har ligget paa Stiftelsen siden 1858 under meget nøiagtigt Tilsyn under samme Oppasserske og Pleierske, som Johannes T. Mehus, og som dertil har, som de andre, brugt den sædvanlige diætetiske og styrkende Behandling, er saa meget bedre, at han giver grundet Haab om Helbredelse. Af Medicamentforsøg, som i Aarets Løb ere gjorte, kunne nævnes Forsøg med en Opløsning af Ses-qvicarbonas ammonicus 3ii—3viii, i Spiseske hver anden Time, mod Feber ved begyndende Knudeudbrud. Jeg kunde ikke opdage nogen Nytte deraf, tværtom besværede det ofte i høi Grad Patienterne, og jeg hørte derfor op dermed. De sædvanlige styrkende, nærende, altsaa diætetiske Midler, for-nemlig Jern, Tran og Bitterthe have fremdeles været Hoved-midlerne mod selve Sygdommen, ja saa godt som de eneste, jeg har anvendt.

Indberetning for 1862

fra Forstander og Læge ved Reknes Pleiestiftelse for Spedalske, F. C. Sand.

a. Beretning om Driften af Reknes Pleiestiftelse.

I min Indberetning for 1861 har jeg opgivet Lemmernes Antal den 31te December samme Aar:

51 Mænd, 51 Kvinder, tilsammen 102 Lemmer,

men tillige har jeg derved gjort den Bemærkning, at af disse 102 Lemmer bleve 4 af Mandkøn i Løbet af Sommeren og Høsten hjemforlovede uden at være komne tilbage til Stiftelsen ved Aarets Udgang. Efter senere Conference med Overlægen, har jeg i Protocollen over Lemmerne anført samtlige 4 som udskrevne fra Stiftelsen den 31te December 1861 . . .

4 — — — — 4 —

Altsaa tilbageliggende Lemmer paa Stiftelsen den 1ste Januar 1862 . . . 47 Mænd, 51 Kvinder, tilsammen 98 Lemmer.

Indkomne i 1862 16 — 9 — — 25 —

Altsaa har opholdt sig i Stiftelsen i 1862 63 Mænd, 60 Kvinder, tilsammen 123 Lemmer.

63 Mænd, 60 Kvinder, tilsammen 123 Lemmer.

Af disse ere i Aarets Løb døde . . .	13 Mænd, 7 Kvinder.
udgaaede med Overlægens Tilladelse for-	
medelst Hjemve	2 — 1 —
udgaaede uden Tilladelse	1 — — —
tilsammen udgaaede	16 — 8 — — 24 —

Altsaa tilbageliggende den 31te December 1862 47 Mænd, 52 Kvinder, tilsammen 99 Lemmer.

Som bemærket i min forrige Beretning rummer Stiftelsen for nærværende Tid 140 Lemmer, altsaa var der ved Aarets Udgang 41 Pladse ledige.

I det forløbne Aar har Lemmernes Forhold i Stiftelsen i Almindelighed været meget godt. Ingen Disciplins-Forseelser, som fortjene Omtale, have fundet Sted. I det Hele taget synes Lemmerne at blive mere tilfredse med Opholdet i Stiftelsen, efterhaanden som de lære at indse, hvilke Goder dette medfører fremfor Opholdet i Hjembygderne.

Det bidrager ikke Lidet til at gøre Lemmerne tilfredse med Opholdet i Stiftelsen, at de stundom erholde Tilladelse til at besøge sine Slægtninge og Bekjendte i Hjembygderne. Saaledes blev i Løbet af Maanederne Juni, Juli og August af Overlægen hjemforlovede 27 Lemmer (13 Mænd og 14 Kvinder), paa Tidsrum fra 8 Dage til 4 Uger, som en enkelt Undtagelse 8 Uger. Samtlige Hjemforlovede vendte tilbage til Stiftelsen til den fastsatte Tid med Undtagelse af 3, der udebleve 2 à 4 Uger længere.

Saaledes som Spisereglementet nu er bestemt af Overlægen, tror jeg, at man i Fremtiden vil undgaa Klager over Kosten.

Blandt Lemmerne vare den 31te December 8 uconfirmerede, 3 Piger og 5 Dreng, hvilke af Skolelæreren undervises 6 Timer ugentlig i Eftermiddagstimerne fra Kl. 5 til 7 Mandag eller Tirsdag, torsdag og Fredag. 3 af disse forberedes af Præsten til Confirmation.

Stiftelsens Præst holder hver anden Søndag Gudstjeneste, Bibellæsning om Mandagen, naar Tiden tillader det, desuden forbereder han Confirmanderne, besøger hver enkelt af Lemmerne saa ofte de ønske hans Bistand, og udfører ofte ministerielle Forretninger paa Stiftelsen.

Den nylig ansatte Kirkesanger har hidindtil gratis givet Lemmerne ugentlig 2 Timers Undervisning i Sang, hvilket er en stor Opmuntring for dem, og hvorpaa de sætte megen Pris, saavel de Yngste som de Ældste.

Stiftelsens Tjenere opfylde deres Pligter upaaklagelig.

De i min Forklaring af 24de Marts nævnte, af Overlægen approberede Reparationer paa Bygningerne udførtes i Løbet af Sommeren og Høsten. Udgifterne ved disse Reparationer udgjorde 354 Spd. 112 Skill.

Størstedelen af Jordveien blev i Løbet af Vaaren og

Sommeren opdyrket og beplantet. Fra Midten af October til Midten af November fortsattes Plantningen af levende Hasselhegn om Stiftelsen i en Strækning af 317½ Alen; i 1861 plantedes Hasselhegn i en Strækning af 205½ Alen, saa at altsaa nu en Strækning af 523 Alen af Stiftelsens Grændser er beplantet med levende Hegn.

Af de til Jordveiens Opdyrkning, Beplantning og Indhegning en Gang for alle bevilgede 200 Spd.
er i 1862 medgaaet circa 150 Spd.,
I Behold 50 Spd.,

hvilket Beløb antages at blive næsten tilstrækkeligt, i Forening med de til Havens Vedligeholdelse aarlig bevilgede 50 Spd., til Udførelsen af de resterende Arbejder paa Jordveien, hvoriblandt Gravning af endel Grøvter og Hulveiter samt disses Stensætning.

Udbyttet af Jordveien i forløbne Aar var 32⅞ Tønde Poteter, 49 Tønder Kaalrabi og 3½ Tønde Gulrødder.

Heraf sees, at Jordveiens Production i det forløbne Aar allerede har dækket over Halvparten af de medgaaede Opdyrknings-Omkostninger.

Arbeidsvirksomheden blandt Lemmerne har bestaaet i:

1. Arbejder for Stiftelsens egen Regning, saasom Skomagerarbejde, Snedkerarbejde, Brændeskjæring, Markarbejde, Syning og Reparation af Klæder, Reparation af Madratser samt Hjælp ved forskellige huslige Arbejder i Stiftelsen.
2. Arbejder for Fremmede, bestaaende i Spinding af Uld, Lin og Hamp, Strikning af Uld- og Bomuldsgarn til Strømper og Trøier m. m., Forfærdigelse af Fiskenet af Bomulds-, Lin- eller Hampetraad. Materialier til disse Arbejder leveredes af Rekvirenten, der betalte Arbejdsløn efter gangbare Priser.

Indtægten af disse Arbejder udgjorde i 1861 og 1862 tilsammen 183 Spd. 90½ Skill.

Af denne Indtægt er i 1861 og 62, ifølge Overlægens Skrivelse af 3die Mai 1862, anvendt:

- a. Til Indkjøb af Tobak til Lemmerne 66. 114.
- b. Til Udbetaling blandt Lemmerne som Opmun-

66. 114. 183 Spd. 90½ Skill.

66. 114. 183 Spd. 90 $\frac{1}{2}$ Skill.
 tring for Flid og god Op-
 førsel, ca. $\frac{1}{3}$ af Arbeidsind-
 tægten 52. -
 118 - 114 Skill.

Altsaa Overskud af Arbeidsind-
 tægten for 1861 og 62 64 Spd. 96 $\frac{1}{2}$ Skill.

Eftersom Gaverne til Lemmerne i det sidste Aar have
 aftaget, og forsaavidt Gavefondet i Fremtiden ikke bliver
 tilstrækkeligt, vil jeg senere tillade mig at fremkomme med
 Forslag om, at endel af Overskuddet af Arbeidsindtægten i
 den kommende Tid anvendes til Dækkelse af Udgifterne ved
 Anskaffelsen af Bøger og Tidsskrifter samt til Tractement for
 Lemmerne i Julen og til at honorere en Sanglærer, for at
 give dem 2 Timer ugentlig Undervisning i Sang.

Udgifterne ved Stiftelsens Drift i 1862 udgjør 7171 Spd.
 15 Skill. Det daglige Middeltal af forpleiede Lemmer var
 95,76. Antallet af Forpleiningsdage, fraregnet 637 Dage,
 hvori 27 af Lemmerne have været hjemforlovede, var 34954
 Dage.

Ved at fordele ovenstaaende Udgifter ved Stiftelsens
 Drift paa Forpleiningsdagens Antal udkommer følgende Ud-
 gifter pr. Individ daglig:

Sygepleien	0,57	Skilling.
Bespisningen	10,47	—
Samtlige øvrige Udgifter	13,58	—

Altsaa Udgift pr. Individ daglig 24,62 Skilling.

I 1861 var Udgiften pr. Individ daglig 27,60 Skilling;
 altsaa vare Udgifterne i 1862 næsten 3 Skilling mindre, hvor-
 til Aarsagen ligger i det større Antal Forpleiningsdage; thi
 efterhaanden som det daglige Belæg bliver større, vil den
 daglige Udgift pr. Individ blive mindre.

b. Beretning om Sundhedsforholdene i Reknes Pleie- stiftelse.

Dødligheden i Aaret var 20 af 123 Lemmer, eller 16,26 pCt.

— blandt Mænd 13 af 63, eller 20,63 pCt.

— blandt Kvinder 7 af 60, eller 11,66 pCt.

— blandt tilbageliggende Lemmer fra 1861 16 af
 98, eller 16,32 pCt.

blandt Indkomne i 1862 4 af 25, eller 16,0 pCt.

Antallet af Forpleiningsdage, iberegnet de Dage, hvori
 27 af Lemmerne have været hjemforlovede, var 35591, altsaa
 et gennemsnitligt dagligt Belæg af 97,51 Lemmer, hvorefter
 Dødlighedsforholdet bliver 20,51 pCt.

Antallet af Bespisningsdage var 34954, altsaa gjennem-
 snitlig daglig Bespisning af 95,76 Lemmer, hvorefter Død-
 lighedsforholdet bliver 20,88 pCt.

Dødligheden i de forskjellige Maaneder af Aaret har
 været:

i Januar	1	Mand - Kvinde;	tilsammen	1.
i Februar	1	— - —	—	1.
i Marts	2	— - —	—	2.
i April	1	— 1 —	—	2.
i Mai	1	— - —	—	1.
i Juni	2	— 2 —	—	4.
i Juli	2	— - —	—	2.
i August	1	— - —	—	1.
i September	-	— 1 —	—	1.
i October	1	— 1 —	—	2.
i November	-	— 1 —	—	1.
i December	1	— 1 —	—	2.

13 Mænd, 7 Kvinder; tilsammen 20.

Gjennemsnitsalderen, hvori disse 20 døde, var 37,52 Aar.

— for Mænd 35,04 —

— for Kvinder 42,14 —

Sygdommens Middelveighed hos de 20 Døde var 10,67 Aar.

— — for Mænd 9,00 —

— — for Kvinder 13,78 —

Med Undtagelse af Forkjølelsessygdomme, hvilke fore-
 kom temmelig hyppig under Form af Angina, Bronchitis og
 Febris catarrhalis, kan ingen Sygdom siges at have hersket
 epidemisk paa Stiftelsen i det forløbne Aar. Erysipelas var
 ikke saa hyppig som forrige Aar, hvorimod Lungebetændel-
 ser vare hyppigere.

Uagtet Diphtheritis herskede epidemisk hele Aaret i
 Byen og tilgrændsende Landdistrikt, blev Stiftelsen forskaa-
 net for denne Sygdom.

Af acute Sygdomme have følgende forekommet i efter-
 nævnte Maaneder:

Sygdom.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	October.	November.	December.	Tilsam.
Angina	1	2	1	1	2	-	1	-	-	1	-	4	13
Bronchitis	6	2	8	3	2	3	1	1	1	3	5	3	38
Diarrhoea	1	-	3	1	2	1	3	-	-	1	1	1	14
Enteritis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Erysipelas	-	3	-	1	1	-	-	-	1	2	1	2	11
Feberanfald med eller uden Knudeudbrud	4	3	1	-	5	2	2	2	3	5	2	5	34
Febris catarrhalis	3	-	3	-	1	1	-	1	2	-	3	-	14
Kvælningsanfald	1	-	2	-	1	2	1	-	-	-	-	-	7
Pneumonia	4	3	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2	13
Pleuritis	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	20	13	19	9	16	9	8	4	7	12	13	17	147

Til Slutning bemærkes, at jeg ved Behandlingen af Spedalskheden har fulgt den i min Indberetning for forrige Aar beskrevne Methode.

Indberetning for 1862

fra Forstanderen ved Reitgjerdets Pleiestiftelse, E. Hauge.

Forinden jeg gaar over til at omhandle de specielle Grene af Stiftelsens Drift i det forløbne Aar, skal jeg tillade mig at forudskikke nogle almindelige Bemærkninger.

Eftersom det sidstforløbne maa betragtes som Stiftelsens første Driftsjaar, tør man neppe endnu danne sig nogen bestemt Mening om eller Maalestok for dens fremtidige Drift.

Det vil formentlig indrømmes, hvad der tilfulde ved de fleste øvrige deslige nye Indretninger har stadfæstet sig, at, naar den hele Indretning skal sættes igang og prøves, ikke lettelig Alt uforandret kan svare til sin Hensigt, men i enkelte Dele maa undergaa større eller mindre Forandringer og Udbedringer, hvilke have saavel upaaregnede Udgifter som under Udførelsen andre Ulemper tilføje. Hertil kommer det nye Belæg, der ogsaa, man tør vel sige, maa undergaa Forandring; thi uden en saadan vil det neppe med sine høist forskjellige Vaner og Levesæt komme til at finde sig tilrette i et regelmæssigt og ensformigt Asylliv.

Men ligesom hine Forandringer ikke kunde foretages umiddelbart efter Stiftelsens Aabning, saaledes maatte ogsaa den nye Befolkning have sin Tid til ligesom at orientere sig og derpaa lidt efter lidt at vænnes til de for den saa fremmede Forholde.

Det kunde da heller ikke være paafaldende, at der i den første Tid lod sig høre Klager over Hjemve og deraf følgende Vantrivsel og Misnøie med Opholdet i Stiftelsen; men ligesom ialfald endel af Lemmerne allerede synes at være komne til en rigtigere Opfatning af Stiftelsens Øiemed og deres Ophold i samme, saaledes synes ogsaa Klagerne over Hjemve og deslige at blive sjeldnere. Idet jeg derfor tør udtale som min Overbevisning, at den Tid er indtraadt, i hvilken Lemmerne begynde at indse, at det er dem, der trænge til Stiftelsen og ikke omvendt, knytter jeg hertil ogsaa den Forhaabning, at dette vil blive det bedste og naturligste Middel til Opnaelse af god Trivsel og Disciplin.

Belæg. Som Redegjørelse for Belæggets Til- og Afgang,

de i Aarets Løb indkomne Lemmers Hjemstavne (amtsvis) samt de ved Aarets Udgang Tilbageliggendes Aldersforhold, skal jeg tillade mig at henvise til vedlagte Tabeller (se Side 28).

Som noget, jeg efter min Formening og efter den Smule Erfaring, man har havt Anledning til at gjøre, tror at burde nævne, er den Omstændighed, at Lemmer optages i Stiftelsen efter privat Andragende, uden vedkommende Fattigcommissions Mellekomst. Foruden at disse, som saamange andre, indkomme i Stiftelsen med sangvinske Forhaabninger om snarlig Bedring, have de ogsaa en mere eller mindre indbildt uafhængig Stilling i Hjemmet at paaberaabe sig, der trods alle mulige Forestillinger gjør det vanskeligt, for ikke at sige umuligt at faa dem overtalte til at forblive i Stiftelsen, naar de efter et kort Ophold enten føle sig lidt restituerede, eller se sig skuffede i sine Forhaabninger om Helbredelse.

Bespisning. Ifølge Overbestyrerens Bestemmelse blev i afvigte Mai Maaned det for denne Stiftelse udfærdigede Spisereglement indført, hvilket med de Modificationer, der ere overdragne Stiftelsens Læge, saasom større Portioner Mellemmad o. s. v. synes at svare til sin Hensigt. Jeg skal her, efter Regnskabets Udvisende, tillade mig at anføre, at Bespisningen for Lemmernes Vedkommende udgjør 11,40 Skill. daglig pr. Individ og for Betjeningens Vedkommende 15,28 Skill. daglig pr. Individ eller gjennemsnitlig 11,68 Skill. daglig pr. Individ.

Hertil bør det bemærkes, at en væsentlig Del Fødemidler, saasom Smør, Kjød, Flesk og Fisk den sidste Halvdel af Aaret have staaet i, man kan vel sige ualmindelig høie Priser, selv Potetes vare dyrere end i de nærmest foregaaende Aar.

Som noget, der henhører under Conto Bespisning, skal jeg tillade mig at nævne det utvivlsomt Fordelagtige ved at holde et saa stort Antal Svin som kan fødes med det Afald, Bespisningen afgiver.

Arbejdsdriften. Denne for Lemmernes Trivsel og Velbefindende som for Stiftelsens Økonomi saa vigtige Gjenstand lader unegtelig meget tilbage at ønske; thi foruden at der i Forhold til Belæggets Størrelse er Faa, der have saameget tilbage af sin Helbred, at de formaa at udrette Noget, saa er ogsaa Ulyst eller Usands for Arbejde hos disse saa indgroet, at Lysten, forsaa vidt den nogensinde har været der, først synes at vende tilbage, naar det er for sent.

Hertil kommer en sygelig Tilbøielighed til Læsning og deraf følgende Undervurdering af Arbejdet og Ringeagt for Disciplin. Jeg har imidlertid det Haab, at det i denne Henseende ogsaa vil blive ialfald noget bedre, naar Lemmerne

lære bedre at vurdere og som Følge deraf at betragte Stiftelsen som et godt Hjem.

Af Mændene er forfærdiget, foruden ikke ubetydeligt Snedker- og Malerarbejde, af Skomagerarbejde: 71 Par Mandssko, 4 Par Støvler, 57 Par Kvindesko, 276 Halvsaalinger og mindre Reparationer, samt for Betjeningen til et Beløb af 41 Spd. 24 Skill.

Herved bør bemærkes, at der til Skomagerværkstedet benyttes en leiet Mand, fordi man ikke har Lemmer, der ere saa øvede, at de kunne arbejde paa egen Haand. Denne Mand betales med 30 Skill. daglig samt Kost.

Vedskjæring og Hugning af cirka 70 Favne. Binding af 24 Stykker Sildegarn og 540½ Pund Nod.

Af Kvinderne er forfærdiget: Søm: 67 Par Underbuxer, 13 Undertrøier, 30 Fruentimmerkjoler, 23 Fruentimmertrøier, 40 Stk. Forklæder, 33 Skjorter, 30 Huer, 10 Tørklæder, 1 Fag Gardiner til Kirken, 5 Stk. Fruentimmerlinneder. Strikning: 67 Par nye Strømper, 33 Par paabundne, 6 Par Vanter, samt udført en ikke ubetydelig Del Reparationer, saasom Strømpestopning, Lapning af Linned og Gangklæder, og endelig deltaget i forskellig Husgjerning.

Af Skrædderarbejde, til hvilket det ikke er lykkets at faa Hjælp af Lemmer, er af en leiet Mand paa samme Betingelser, som for Skomageren, forfærdiget: 28 Stk. Mandstrøier, 53 Par Buxer, 36 Vester, 46 Underbuxer, 23 Undertrøier, 160 Stk. forskellige Reparationer, samt til Betjeningen for et Beløb af 5 Spd. 26 Skill.

Bygningsreparationer: Afstivning af Hovedbygningens Gavler og Anbringelse af Røghætter paa de 4, disse nærmeststaaende Skorstenspiber; Anbringelse af Damphætter og Afløbsrør til Dampens Afledning i Kjøkkenet og Vadskeriet; Udbedring af endel Lofter i Sygeværrelser og Kjøkkenet; endel forskellige Reparationer, som Fugning, Paalægning af nye Tagsten, Istandsættelse af Tagrender o. s. v.; nyt Tag paa Portnerboligen og Staldbygningen. Maling, udført af Lemmerne, af begge sidstnævnte Bygninger samt Udhuset og Bislaget ved Forstander- og Doctorboligen; opsat en Bagerovn i Bryggerhuset samt endelig 3 Fag indvendige Vinduer i Doctorboligen. Nævnte Arbejder, der, som af Regnskabet vil sees, have medført en for Stiftelsens Drift ikke ubetydelig Udgift, bør dog ikke betragtes som Bygningsreparationer i Almindelighed, idet den væsentligste Del deraf ere foretagne for at forebygge mulige Ulemper i Fremtiden.

Vandleddningen. Denne for Stiftelsen saa betydningsfulde Gjenstand har unegtelig ikke alene givet Anledning til betydelige Udgifter, men endog til sine Tider udøvet en lammende Virkning paa Stiftelsens Drift. Foruden at den har fordret stadige Reparationer, under hvilke Tilløbet i kortere eller længere Tid har været ganske afskaaret, kommer ogsaa den Omstæn-

dighed til, at Vandet, der efter min Formening oprindelig er baade godt og klart, efter disse hyppigere Reparationer, samt paa Grund af Ledningens Beskaffenhed i Flomtiderne tager en ikke ubetydelig Del Ler til sig, hvorved det bliver tykt og grumset samt mindre appetitligt saavel til Kogesom Drikkevand, hvoraf igjen følger, at der for at erstatte det sidste som oftest maa gribes til Øl eller Melk, hvorved Bospisningsudgifterne forøges. Da der i afvigte Aar er truffet en Forføining, der, om endog med nogen yderligere Opofrelse, vil kunne sikre Stiftelsen baade rigeligt og godt Vand, er der Haab om, at denne for Stiftelsen saa saare væsentlige Omstændighed i den nærmeste Fremtid vil blive hævet.

Jordbruget. Som tidligere berettet blev den største Del af Jordveien draineret i 1861. Paa den øvrige Del er i afvigte Sommer optaget og med Affaldssten lukket nogle kortere Grøfter, ligesom de aabne Grøfter paa begge Sider af Stiftelsens Hovedindkjørsel ere lukkede og igjenlagte.

Naar undtages circa 2 Maal, er den Jord, der i Driftsaaret har været brugt, høstpløiet og omtrent 5½ Maal gjødslet, hvoraf 4 Maal ere tilsaaede med Rug og Timothei, ligesom det øvrige Areal, omtrent 3 Maal, paa Stiftelsens Forside, til Vaaren agtes gjødslet og tilsaaet med Havre og Timothei - Alt for at gjenlægges.

Den øvrige Del af Jordveien, nemlig paa Stiftelsens Nord- og nordøstlige Side, der endnu er for lidet brugt til ifølge sin Bestemmelse at anlægges til Kjøkkenhave, agtes i indeværende Aar tilsaaet med Havre, dels med Havre og Erter, ligesom der paa et noget mere oparbejdet Stykke agtes gjort en Begyndelse med Rodfrugter og andre Kjøkkensager.

2 fuldstændige Gjødselkumme ere anlagte og omgivne med en Pilehæk samt en Grøft for at aflede Flomvand.

Afvigte Aars Udsæd androg til: 8 Tønder Havre, 22 Vog Graaerter, 18 Pund Raigræs- og Kløverfrø, 4 Tønder Potetes, hvorefter avledes: 470 Vog Grønfoder, 20 Vog Hø, 80 Vog Halm, 10 Tønder Havre, 16 Tønder Potetes.

Endel saavel vilde Træer som Frugttræer ere plantede, ligesom der er gjort Begyndelse med Anlægget af Frugthaven, saasom med Planering, Opkastning af Gange o. s. v.

Betjeningen. Af underordnede Betjente, der i den første Del af Driftsaaret dels paa Grund af Sygdom, dels af Mangel paa Øvelse og Færdighed maatte suppleres med Leiekoner, haves for Tiden:

- 1 Overkokkepige,
- 2 Kjøkkenpiger,
- 4 Gangkoner,
- 1 Vadskepige,
- 1 Fyrbøder, der indtil Videre tillige er Bademand,
- 1 Portner eller Gaardskarl,
- 1 Bud.

Foruden nævnte Betjeningspersonale benyttes til Klædes- og Gulvvaskning en Leiekone, da der til førstnævnte Arbejde slet ikke og til sidstnævnte kun undtagelsesvis har været Hjælp at erholde af Lemmer.

En Omstændighed, der, forsaa vidt Sagens økonomiske Side angaar, maaske tør fortjene at omtales, er, at et af de kvindelige Lemmer i afvigte Mai Maaned angrebes af Sindssygdom, der satte hende i en saadan Tilstand, at en Vaagekone maatte ansættes, og da den Syges Tilstand fremdeles er betænkelig, maa ogsaa Vagtholdet fortsættes, hvilket ved Aarets Udgang har kostet Stiftelsen i Løn til Vaagekone 29 Spd. 20 Skill., Kost til samme - i 229 Dage á 15 Skill. - 28 Spd. 75 Skill., tilsammen 57 Spd. 95 Skill.

Vedlagt følger en Tabel over Til- og Afgang i Stiftelsens Belæg for det sidstforløbne Aar, samt en Oversigt over Alderen hos de i Pleiestiftelsen værende Spedalske ved Udgangen af 1862.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1862 i Reitgjerdets Pleiestiftelse.

Stiftelse.	Belæg ved Udgangen af 1861.			Tilgang.															Tilsammen Forplejede i 1862.	Afgang.												Belæg ved Udgangen af 1862.								
				Fra Finmarkens Amt.			Fra Nordlands Amt.			Fra Nordre Throndhjems Amt.			Fra Søndre Throndhjems Amt.			Fra Romsdals Amt.				Fra Nordre Bergenhushus Amt.			Sum af Tilkomne.			Døde.			Hjemreiste.						Overflyttede til en anden Stiftelse eller Sygehus.			Sum af Afgaaede.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
Reitgjerdets Pleiestiftelse	107	59	166	10	3	13	21	17	38	6	1	7	11	12	23	12	3	15	1	-	1	61	36	97	263	22	9	31	21	12	33	1	1	2	44	22	66	124	73	197

Oversigt over Alderen hos de i Reitgjerdets Pleiestiftelse værende Spedalske ved Udgangen af 1862.

Kjøn.	Under 5 Aar.	Fra 5—10 Aar.	10—15.	15—20.	20—25.	25—30.	30—35.	35—40.	40—45.	45—50.	50—55.	55—60.	60—65.	65—70.	70—75.	75—80.	80—85.	85—90.	Tilsam.
Mænd . . .	1	1	8	8	19	20	21	13	12	4	6	-	3	4	-	2	1	1	124
Kvinder . .	-	-	6	9	6	10	15	4	8	4	3	4	1	1	2	-	-	-	73
Tilsammen .	1	1	14	17	25	30	36	17	20	8	9	4	4	5	2	2	1	1	197

Indberetning for 1862

fra Lågen ved Reitgjerdets Pleiestiftelse for Spedalske, P. A. Ekroll.

Ved Aarets Begyndelse henlaa paa Stiftelsen	107	Mænd	59	Kvinder,	tilsammen 166 Lemmer.
I Aarets Løb indkom	61	—	36	—	— 97 —
<hr/>					
Altsaa Antallet af Forpleiede	168	Mænd	95	Kvinder,	tilsammen 263 Lemmer.
Udgaaede ere:					
a) Døde	22	Mænd	9	Kvinder,	tilsammen 31.
b) Hjempermitterede og Rømte	21	—	12	—	— 33.
c) Overflyttet til Reknes	1	—	—	—	— 1.
d) — til Throndhjems Sy- gehus	—	—	1	—	— 1. 44 — 22 — — 66 —
<hr/>					
Altsaa henlaa i Stiftelsen 31te December 1862	124	Mænd	73	Kvinder,	tilsammen 197 Lemmer.

Forpleiningsdagens Antal var 65747; det gennemsnitlige Belæg altsaa 180,₁₃.

Antallet af Døde var - som anført - 22 Mænd, 9 Kvinder, tilsammen 31. Beregnet efter Antallet af Forpleiede, giver dette et Resultat af 11,₇₉ pCt., kjønsviis 13,₁ for Mænd (22 af 168) og 9,₄₇ for Kvinder (9 af 95). Beregnes derimod Mortaliteten efter det gennemsnitlige Belæg (180,₁₃), bliver den 17,₂₁ pCt.

Næst at henholde mig til hvad jeg i min Beretning for

1861 har ytret angaaende disse 2de Beregningsmaader, skal jeg tillade mig at bemærke, at Forskjellen mellem Antallet af samtlige Forpleiede og det gennemsnitlige Belæg i dette Aar sandsynligvis er en god Del større ved denne end ved de andre Pleiestiftelser. Denne Formodnings Rigtighed forudsat, vil den første Beregningsmaade give et i tilsvarende Grad altfor gunstigt Resultat for Reitgjerdets Stiftelse til at angive det virkelige Forhold ved Sammenligning af Mortaliteten ved denne og hine.

Af Dødsfaldene indtraf:

i Januar	1	Mand,	1	Kvinde; tilsammen	2.	Maanedens gennemsnitlige Belæg var	167.
i Februar	2	—	—	—	2.	—	166.
i Marts	—	—	1	—	1.	—	164.
i April	3	—	2	—	5.	—	158.
i Mai	1	—	—	—	1.	—	159.
i Juni	2	—	1	—	3.	—	169.
i Juli	4	—	—	—	4.	—	184.
i August	3	—	1	—	4.	—	194.
i September	2	—	1	—	3.	—	196.
i October	2	—	—	—	2.	—	198.
i November	1	—	—	—	1.	—	203.
i December	1	—	2	—	3.	—	203.

I Alt 22 Mænd, 9 Kvinder; tilsammen 31.

De Dødes gennemsnitlige Alder var 30,⁸⁴ Aar; for Mænd 29,⁵⁹, for Kvinder 33,⁸⁹ Aar. Sygdommens gennemsnitlige Varighed var, ifølge Vedkommendes Opgaver ved Optagelsen, 8,⁴² Aar; for Mænd 8,⁰¹ og for Kvinder 9,¹¹ (for samtlige i Aarets Løb paa Stiftelsen Forpleiede udgjør den 7,³⁴ Aar).

Middeltiden for deres Ophold paa Stiftelsen var 7,⁴⁴ Maaneder. At denne Middeltid vil vise sig at være en god Del kortere end den tilsvarende ved de andre Stiftelser, navnlig Pleiestiftelsen No. 1, er en Selvfølge, eftersom den heromhandlede ved Aarets Udgang kun i 16 Maaneder havde været i Virksomhed og Middeltiden for samtlige Lemmers Ophold paa samme fra dens Aabning og til nævnte Tidspunct udgjorde kun 11 Maaneder.

Med Hensyn til Dødsaaarsagerne bemærkes, at 18 hectiserede i flere Uger, tildels Maaneder og døde i høi Grad

emacierede. Hos 5 af disse var det især en vedvarende, ustandselig Diarrhoe, som udtømte deres Kræfter og fremskyndte det dødlige Udfald, medens der hos 3 var tydelig udtalte Symptomer af Phthisis tuberculosa. Iøvrigt døde 5 efter tiltagende Trangbrystighed og gjentagne Kvælningsanfald; hos 3 optraadte der Vatersot i deres sidste Levetid, og hos 3 Symptomer af Meningit. 1 døde af Gastritis og 1 af Erysipelas ambulans. Med Undtagelse af disse 2 sidste, vare de øvrige Tilfælde, saavidt kunde skjønnes, saa nøie forbundne med og afhængige af den spedalske Sygdom, at denne nok rettest betragtes som Dødsaaarsag.

De betydeligere acute Sygdomstilfælde, der have forekommet i Aarets Løb, ere anførte i nedenstaaende Tabel med Angivelse af, i hvilke Maaneder de optraadte:

Sygdom.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	October.	November.	December.	Tilsam.
Angina	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	2	-	6
Blodspytning	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2
Bronchit	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	6
Brækning	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Cholerine	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2
Diarrhoe	2	3	1	1	4	3	4	7	8	3	6	10	52
Rosen	13	4	6	1	1	3	5	3	-	1	-	-	37
Feber med eller uden Udbrud	3	1	-	1	6	4	6	1	3	3	4	6	38
Catarrhalsk Feber	3	2	45	3	-	2	1	-	1	3	-	9	69
Pleuriter og Sting	3	-	2	1	-	5	2	3	2	3	1	-	22
Pneumoni	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Kvælningsanfald	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1	-	-	8
Rheumatisme	4	1	1	1	2	4	2	3	3	2	2	3	28
Tilsammen	31	12	56	10	17	22	22	19	21	18	16	29	273

Som Tabellen viser, er Antallet ikke ubetydeligt, ligesom der desforuden har forekommet mangfoldige lettere Tilfælde, dels af de anførte Former, dels af andre, ikke at tale om de sandsynligvis end flere chroniske Tilfælde, der for det meste staa i intim Forbindelse med Hovedsygdommen.

Overalt vil Valget af hvilke og hvor mange af den forholdsvis betydelige Mængde forekommende Sygdomstilfælde der skal gjøres til Gjenstand for en tabellarisk Opgave, tildels bero paa et individuelt Skjøn, da Alt ikke godt kan og vel heller ikke bør tages med. Deraf følger da, at deslige Opgaver ikke kunne afgive nogen nøiagtig Maalestok til Bedømmelse af Sundhedstilstanden enten i og for sig, eller sammenlignelsesvis.

Efter min Opfatning maa Sundhedstilstanden inden Stiftelsen iaar i det Hele taget kunne betegnes som god. Ial-fald tør jeg ikke vente den synderlig bedre i Fremtiden. Hvad der muligens kunde berettigge til noget Haab i saa Henseende, skulde da være den Omstændighed, at naar Stiftelsen faar fuldt Belæg - hvad antageligt om ikke ret lang Tid vil ske -, saa vil Tilgangen af nye Lemmer senere blive mindre.

Det har nemlig hidindtil vist sig, hvad ogsaa paa Forhaand kunde ventes, at det netop er disse, som ere mest udsatte for indtrædende Sygdomstilfælde. Men paa den anden Side lader det sig vel befrygte, at naar Belægget skulde naa op til det beregnede Maximum, ville de Ulemper, hvorover

der har været klaget fra Pleiestiftelsen No. 1, neppe i Længden udeblive.

Den Rosenepidemi, som herskede i Stiftelsen i forrige Aar, fortsatte - skjønt aftagende - gennem Januar Maaned. Senere kan den neppe siges at have optraadt epidemisk, uagtet der i de fleste af de øvrige Maaneder har forekommet Tilfælde af den. I de fleste af disse var det Nyindkomne, som vare angrebne. Som foran bemærket endte 1 Tilfælde dødlig; men ellers havde Sygdommen i Almindelighed en mild Character.

I Marts Maaned optraadte Influenza, der forresten samtidig herskede udenfor Stiftelsen baade i By og Bygd. Foruden de i Tabellen opførte 45 Tilfælde forekom her mange flere, som vare saa lette, at derom intet er noteret. Uagtet intet Tilfælde endte dødlig, havde dog Sygdommen sandsynligvis nogen Indflydelse paa Dødeligheden i April; thi 4 af de 5 i denne Maaned Døde havde været angrebne, hvorved deres Tilstand, der allerede forud var meget daarlig, end yderligere forværredes.

Nogen anden Sygdom forekom ikke epidemisk i dette Aar.

Hos en 63aarig, blind Kone udviklede der sig i Foraaret Fatuitas, efterat hun nogen Tid iforveien havde lidt af Melancholi. Saavel i denne Periode som tidligere skal hun have været paavirket i religiøs Retning af enkelte af „de Vakte“ blandt Lemmerne. Hvorvidt Sindssygdommen stod i Forbindelse med denne Paavirkning, drister jeg mig imidlertid ikke til at afgjøre. Forøvrigt har hendes Tilstand krævet særskilt Tilsyn og Pleie.

Som Redegjørelse for de anstillede Kurforsøg anføres følgende: Kort efter Stiftelsens Aabning toges et Par under Behandling paa den af Hr. Overlæge Høegh i hans Aarsberetning for 1860 angivne Maade, der saavel som Indicationerne, som derved søges opnaaede, maa forudsættes nu at være almindelig bekjendt. Den ene af disse Patienter, en ung Kone fra Finmarkens Amt, der led af en temmelig lidet udviklet tuberculøs Form af Spedalskhed, var under Behandling indtil hun i Begyndelsen af Juli paa Grund af en overhaandtagende Længsel efter Hjemmet, hvor hun havde Mand og Børn,

maatte udskrives af Stiftelsen. Hendes Tilstand var ved denne Tid forsaaavidt bedre, at endel af Tuberklerne vare forsvundne, medens de øvrige havde antaget en noget lysere Farve. Hendes Almenbefindende var hele Tiden godt, naar undtages at hun i October 1861 gennemgik en heftig Rosenfeber. Den Anden, en ung Mand, der ligeledes lider af den tuberculøse Form, og hos hvem Sygdommen var noget mere udviklet, er fremdeles under Behandling og har været det hele Tiden med Undtagelse af et Par Maaneders Afbrydelse, som en i Sommer indtrædende adynamisk Feber medførte. Paa ham synes Kuren at have havt liden eller ingen Virkning, da Tuberkelafsætningen til samme Tid har gaaet ikke ubetydeligt fremad.

I Mai toges endvidere, efter Overlæg med Stiftelsens Overbestyrer, Hr. Overlæge Høegh, 12 af Lemmerne under Behandling paa samme Maade. Uagtet at der ved Valget af disse Subjecter naturligvis blev taget Hensyn saavel til deres Alder og endmere til Sygdommens Varighed og Udviklingsgrad, maatte dog de fleste siges neppe at egne sig til hvilket som helst Kurforsøg, hvis Formaal var Helbredelse. Det Høieste, som for disses Vedkommende derfor med Rimelighed turde haabes, var en Standsning i Sygdommens Udvikling og nogen Bedring i deres Tilstand. Om Udbyttet saavel for disse som for de faa, hvis Tilstand ved Kurens Begyndelse syntes at berettigede til en Smule bedre Haab, er der for Nærværende ikke synderligt at sige. Kuren har - som oplyst - kun i en forholdsvis kort Tid været anvendt, og desuden af og til ikke ladet sig gennemføre i sin Helhed. Stiftelsen har nemlig gennem hele Aaret været udsat for temporær Vandmangel - især paa Grund af Feil og Brøst ved Vandledningen, saa at ikke sjelden al Badning har maattet enten aldeles indstilles eller indskrænkes til det høist Nødvendige. Under og i Førstningen efter Regnveir har Vandet hidindtil været saa stærkt lerblandet, at dets Kvalitet som Badevand har forekommet mig tvivlsom. Som Drikkevand har det af samme Grund af og til været Gjenstand for Klager, som jeg ikke tør kalde ganske ubeføiede, ihvorvel jeg ikke har iagttaget nogen skadelig Virkning af dets Nydelse.